WASHINGTON D C

ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ —
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
— БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 51. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го БЕРЕЗНЯ 1976 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, MARCH 18, 1976 No. 51. VOL. LXXXIII

ЛЕОНІДА ПЛЮЩА ЗАПРОСИЛИ ЗІЗНАВАТИ У КОНҐРЕСІ ПРО ДОЛЮ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В СССР

Вашінґтон, Д.К. — Підкомісія Палати Репрезентантів для міжнародних організацій вислала до Леоніда Плюща листа за підписом її голови конґресмена Доналда Фрейзера, з запрошенням, щоби він зізнавав про долю політичних в'язнів у Советському Союзі, зокрема, про знущання над психічним станом в'язнів. Переслухання Плюща має відбутися — як виходить з тексту листа — 30 цього місяця. Одним із членів тієї Підкомісії є відомий приятель українців конґресмен Едвард Дервінскі. Комісія для міжнародних організацій цікавиться безпосередньо діями в Об'єднаних Націях та поскільки Об'єднані Нації дбають, щоби всі держави, які підписали міжнародну конвенцію про права людини, зберігали постанови тієї конвенції. На названій Підкомісії відбулося вже переслухання деяких російських дисидентів, але тепер уперше будуть переслухувати члена українського руху спротиву.

Леонід Плющ

Тому, що той лист є цікавим документом — подаємо його в цілості в українському перекладі:

„Дорогий Пане Плющ!

„Звертаємося до Вас із запрошенням свідчити під час переслухання Підкомісії для міжнародних організацій у Вашінґтоні, Д. К., у вівторок, 30 березня 1976 року. Якщо Вам ця дата відповідатиме, то переслухання можна почати в годині 2-ій по полудні в кімнаті ч. 2255 будинку Рейберна.

Підкомісія для міжнародних організацій влаштовує переслухання та переводить інші акції в справах міжнародного зацікавлення і охорони людських прав. Ці акції часто присвячується проблемі політичних в'язнів. Ми були б безмежно вдячні, коли б ми могли почути від Вас про Ваші переживання під час Вашого ув'язнення советським урядом. Зокрема ми радо вислухаємо Ваших завваг про психіятричне лікуаання політичних дисидентів в Советському Союзі. Переслухання, яке я пропоную, було б відкритим для публіки і Ви могли б висловлюватися свобідно в усіх справах.

Моє бюро є в контакті з Комітетом Оборони советських політичних в'язнів в Ню Йорку в справі можливостей Вашого виступу перед Підкомісією. Я рівнож звернувся до амбасадора ЗСА в Парижі, щоби видати Вам візу на приїзд до ЗСА.

Сподіюся, що Ви зможете взяти участь в переслуханнях і радію можливістю познайомитись з Вами.

З найкращими побажаннями, залишаюся Ваш

Доналд М. Фрейзер, голова Підкомісії для Міжнародних організацій.

РОМАН І. СМУК ЗАПОЧАТКУВАВ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ФУНДАЦІЮ У ПАМ'ЯТЬ СВОГО ПОКІЙНОГО СИНА

Роман і Стефанія Смуки.

Джерзі Сиτі. — З кінцем минулого 1975-го року відомий наш громадянин адв. Роман І. Смук одержав остаточне затвердження Податковим Урядом статуту започаткованої ним неприбуткової Українсько-Американської Фундації в пам'ять його померлого в 1970-му році сина Романа В. Смука. Справа цієї Фундації була предметом окремих нарад, що їх відбув її ініціятор, д-р Роман І. Смук, з представниками наших братських Союзів, УККА і НТШ в приміщенні головної канцелярії УНСоюзу в середу, 10-го лютого ц. р. В нарадах, крім адв. Р. І. Смука, взяли участь: головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір, головний секретар і головний організатор „Провидіння" Богдан Казанівський і д-р Ярослав Бернардин, репрезентант Українського Робітничого Союзу Богдан Бідяк, екзекутивний директор УККА мґр. Іван Базарко, генеральний секретар Головної Управи НТШ проф. д-р Петро Стерчо, ред. А. Драган та ред. З. Снилик.

Представник Української Народної Помочі не вспів прибути на наради, повідомивши, що головний уряд цієї братської установи підтримує проєкт і після його точного розглянення прийме відповідне рішення.

Адв. Р. І. Смук спершу подякував представникам організацій за участь в нарадах і опісля приступив до обширного з'ясування цілей цієї своєрідної „Фундації Фундацій", яка матиме публічний, а не приватний характер. Крім цього, заявив адв. Р. Смук, Фундація, з якої мають виділюватися стипендії студентам, науковцям, іншим фундаціям, вищим школам, музеям і бібліотекам, обійматиме всі наукові дисципліни, так українознавчі, як і загального людського характеру.

Фундація була заінкорпорована в стейті Ілліной 16-го червня 1975 року, а аплікацію на звільнення від податків власті затвердили 23-го грудня 1975 року. Перше засідання ініціятивної групи відбулося 9-го травня 1975 року. Хоча фундація заінкорпорована в Ілліной, вона має крайовий характер.

Згідно з провізіями статуту, — копії його заздалегідь вислано учасникам нарад, — головніші точки якого адв. Р. Смук ще додатково зреферував під час нарад, всі датки на фундацію можна відтягати від федерального податку. Чікаґський банк, в якому здепноване шість циферної височини майно бл. п. Романа В. Смука, аван суватиме фонди на Фундацію у відношенні відсотків: 70 до 30, тобто, кожних 3 доляри, що їх пожертвує громада, банк дорівнює 7-ма долярами із здепонованої суми. Після вичерпання майна, здепонованого в пам'ять його покійного сина, адв. Р. Смук заявив, що його родина продовжуватиме в міру фінансової спроможности дорівнювати зібрані фонди у цьому самому відсотковому відношенні.

Створення цієї фундації це найвищий індивідуальний дар в історії українського поселення в ЗСА на поширення науки.

Після докладної дискусії цілей фундації, її статуту і засобів переведення в життя цього першого в історії українського поселення задуму, представники вищезгаданих організацій привітали цей великий почин адв. Р. Смука і заявили, що запропонують його своїм керівним органам для перегляду і майже певної апробати.

Бл. п. Роман В. Смук, ін-

(Закінчення на стор. 5-ій)

В Англії криза уряду – прем'єр Вілсон зрезиґнував

Лондон. — У вівторок, 16-го березня ц. р. прем'єр міністер Великобританії Герολд Вілсон несподівано зрезиґнував із свого становища, викликаючи тим самим велике здивування у проводі його власної Робітничої партії і в народі. Згідно з заявою Вілсона, він залишиться в уряді аж до часу, коли провід Робітничої партії піднайде на його місце відповідну особу. Очевидно, резиґнація прем'єра Г. Вілсона може викликати кризу не тільки у його власній партії, яка на слідуючий тиждень, як інформує преса, розпочинає дебати над вибором наступника, але також загальну кризу британського кабінету. Вілсон, який на протязі останніх 30 років був активний в політиці Великобританії, з того 13 років виконував функції лідера Робітничої партії, оправдуючи свій поступок заявив, що в березні 1974 р. він постановив, і про це знав провід його партії, що він виконуватиме функцію прем'єра тільки два роки, і тому його рішення є остаточним.

Прем'єр Великобританії Герολд Вілсон

У зв'язку з резиґнацією Вілсона поширюються поголоски, що теперішній кабінет, який складається з членів урядової Робітничої партії, не міг розв'язати затяжної економічної кризи, яка панує в Британії і це була одна з перших причин резиґнації прем'єра.

Дімітрія Полянського звільнили з посту міністра сільського господарства СССР

Москва. — Зірка Дімітрія Полянського, здається, остаточно померкла, бож кінецькінців треба було знайти жертву, яка відповідала б за катастрофальні жнива в 1975 р. і за заламання дів'ятої п'ятирічки, яка була виконана тільки на 75 відсотків. Полянського не „вибрано" на XXV з'їзді КПСС до Політбюра і це вже були перші познаки, що його дні пораховані і ніхто не сумнівався, що це вже тільки проблема днів, коли його замінять також на становищі міністра сільського господарства. На його місце Верховна Рада і Рада Міністрів номінували Валентіна К. Месіятса, який був майже невідомою досі особою і виконував функцію другого секретаря Казахстанської республіки. Валентін Месіятс, якому тепер 48 років, закінчив Московську сільськогосподарську академію, після чого служив довший час в міністерстві сільського господарства Російської ФССР, а 1972р. був перенесений до Казахстану на становище другого секретаря. Головною відповідальністю його було однак сільське господарство і вирощування пшениці на цілинних землях. Подаючи до відома про ці зміни советська пресова агенція ТАСС відмічує, що „Полянський перенесений на іншу роботу".

Петро Тарнавський переобраний на голову Окружного Комітету Філядельфійської Округи

Філяделфія, Па (с. г.) — У неділю, 14 березня Окружний Комітет Відділів УНС Філядельфійської Округи відбув 38-мі з ряду річні загальні збори, в залі власного дому, під час яких переобрано на голову відомого суспільно - громадського і союзового діяча Петра Тарнавського.

Петро Тарнавський

Збори відкрив голова Округи і привітав всіх присутніх на залі, а відтак запросив до президіяльного стола д-ра Івана Флиса — заступника головного предсідника УНСоюзу, Степана Гавриша головного організатора УНСоюзу, головних контролерів д-ра Богдана Гнатюка і д-ра Івана Скальчука та головного радного Івана Одежинського.

Президію зборів обрано в особах д-ра Богдана Гнатюка — голова і Лазара Івашину — секретар, а Номінаційну Комісію на пропозицію Івана Книгницького обрано з 5-ох осіб: д-р Іван Скальчук, мґр Іван Скочиляс, інж Іван Скіра, Андрій Кушнір і мґр Василь Колінко.

Голова президії д-р Богдан Гнатюк подякував зібраним за довір'я і згідно денного порядку нарад зарядив прочитання протоколу з попередніх річних зборів, який відчитав Петро Тарнавський за неприсутнього протоколянта минулорічних зборів Омеляна Барилки.

За уступаючу Управу звітували голова П. Тарнавський, секретар Лазар Івашина і касир Іван Данківський. В свойому добре опрацьованому і вичерпному звіті Петро Тарнавський заторкнув всі ділянки праці Округи за повний 1975 рік. Він висловив подяку тим секретарям, які причинилися своєю відданою працею до того, що Округа придбала в звітовому часі найбільше число членів між всіма 30-ти Округами і тим самим 10-й раз стала чемпіоном. Спеціяльно він подякував секретарям: інж. Скірі, якого 153 Відділ придбав 46 членів, Андрієві Кушнірові за придбання 31 членів до 83 Відділу і Іванові Книгницькому за придбання 25 членів до 430 Відділу. Він згадав і тих секретарів, що придбали менше чим 25 членів, а також назвав і шість Відділів які на протязі року не придбали ні одного члена, що було і причиною, що Округа втратила 127 членів. Також Петро Тарнавський інформував присутніх про те, що члени Управи не обмежуються лише до праці для УНСоюзу, але майже всі є заанґажовані і в інших суспільно-громадських установах, де займають відповідальні пости.

Секретар Округи Лазар І-

(Закінчення на ст. 5-ій)

ВЛАДИКА МСТИСЛАВ МАВ ЗУСТРІЧ З АМБАСАДОРОМ ЗСА В ЖЕНЕВІ

Женева, 17-го березня. (Т. Суховерська — телефоном). Владика Мстислав відвідав 16-го березня амбасадора Френсиса Л. Дейла, який очолює місію ЗСА в Женеві, що являється осідком кількох установ Об'єднаних Націй та багатьох міжнародних інституцій. Владика поінформував амбасадора про діяльність Світового Конгресу Вільних Українців у таких ділянках, як оборона прав людини та опіка над українськими політичними в'язнями в СССР. Зокрема докладно представив Владика Мстислав незвичайно тяжке положення о. Василя Романюка, який перебуває в одному з концтаборів у Мордовії і саме тепер, на знак протесту проти нелюдських умов в таборах СССР, відбуває довготривалу голодівку.

Амбасадор Френсис Л. Дейл запевнив Владику Мстислава, що долю о. Василя Романюка він ставить в орбіту своїх найближчих зацікавлень. Під час візити в амбасадора Ф. Дейла товаришував Владиці Мстиславі директор Вищого Інституту Вишколу керівників міждержавних підприємств Богдан Гаврилишин, добрий знайомий амбасадора. Конференція відбулася в діловій і прихильній до справи атмосфері.

17-го березня мала відбутися ще одна зустріч Владики Мстислава з Леонідом Плющем у Парижі.

У правиборах стейту Ілліной виграв знову през. Форд проти Ріґена

Чікаґо. — У правиборах у стейті Ілліной, які відбулися у минулий вівторок 16-го березня, за незакінченим ще підрахунком голосів виграв великою більшістю голосів през. Форд над своїм республіканським суперником, кол. губернатором Каліфорнії Роналдом Ріґеном. Це вже 5-та з черги вигра Форда над Ріґеном і за твердженням найперших американських коментаторів — кандидатом Республіканської партії на президента у цьогорічних осінніх виборах буде напевне Джералд Форд, бо — після прогри Ріґена у правиборах — нема на овиді іншого кандидата. Так само знову зменшилося число демократичних кандидатів. В Іллінойських правиборах виграв кол. губернатор Джорджії Джімі Картер, губернатор Алабами Джордж Воллес опинився на другому місці, а Сарджант Шрайвер і Фред Гарріс здобули невеличку скількість голосів. Таким чином, після Бирча Бейя з Індіяни, відпали вже демократичні кандидати Шрайвер і Гарріс.

Америка відкликує три заплановані ділові зустрічі з СССР

Вашінґтон. — Американський Уряд повідомив, що він „покищо" відкликає свою участь у запланованих зустрічах із Совєтами „на міністерському рівені" у справах будови житлових домів, торгівлі та погінної енергії. Американський Уряд ствердив, що це рішення спричинене советською інтервенційною політикою в Анґолі. Завдяки тій советській підтримці грішми і зброєю та висилці 12.000 кубинських вишколених і озброєних Москвою, виграв в Анґолі комуністичний табір, що його уряд визнали вже багато західніх, держав, але не визнали ще ЗСА. В Вашінґтоні заських вояків до Анґолі, випевняють, що, зрештою, закордонна політика Америки супроти СССР по суті не змінилась.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

Т-ВО „СВОБОДА" — 194-й ВІДДІЛ УНС ВІДБУДЕ СВОЇ ЗБОРИ

Ню Йорк. — Управа Товариства „Свобода" — 194-й Відділ УНСоюзу, президію якої очолюють д-р Я. Падох — почесний голова, Михайло Салдан — голова і Евстахій Манацький — секретар, інформує, що в суботу, 20-го березня ц. р. о год. 4-ій по полудні тут в Домівці „Самопомочі" при 98 2-га евеню, відбудуться Річні Загальні Збори Товариства на яких, крім звітування управи, обговорення майбутньої праці тощо, відбудеться також вибір нової управи. Після зборів буде товариська гутірка при перекусці.

МИСТЕЦЬ М. ЧЕРЕШНЬОВСЬКИЙ ДАСТЬ ЛЕКЦІЮ РІЗЬБИ В АМЕРИКАНСЬКОМУ МУЗЕЮ

Ню Йорк. — Відомий наш мистець-скульптор, автор багатьох відомих творів дасть в п'ятницю, 19-го березня ц. р. о год. 1:30 до 4-ої по полудні лекцію різьби і скульптурної техніки для зацікавлених, в приміщеннях Амерікен Мюзеюм оф нечурал арт. 79 вулиця і Центро Парк Вест в залі „Піпел Сентер". Найкращий доїзд до музею: лінія IND 8-ою евеню поїзд, станція 81-ша вул.

25-ЛІТТЯ ПЛАСТУ В ГАРТФОРДІ

Гартфорд, Конн. — Пластова Станиця інформує, що тут в суботу, 15-го травня ц. р. відбуватимуться ювілейні святкування — бенкет з мистецькою програмою для відзначення 25-ліття Пластової Станиці. Ближчі інформації можна одержати в З. Рудик, 228 І ранд ровд, Гартфорд, Конн. 06118, тел. (203) 568-6089.

ПРОФ. Ю. ШЕВЕЛЬОВ ВИСТУПИТЬ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон. — Заходами Об'єднання Українців Вашінґтону тут в неділю, 21-го березня ц. р. о год. 5-й по полудні в Домі св. Софії, 2615 30-та вулиця, Норт Вест, відбудеться доповідь проф. Юрія Шевельова на тему: „Мова і нація — кілька епізодів з історії української літературної мови.

ДОПОВІДІ УЛЯНИ ЛЮБОВИЧ І КАМІЛІ СМОРОДСЬКОЇ

Ню Йорк. — Головна Управа Союзу Українок Америки інформує, що тут в суботу, 20-го березня ц. р. о год. 6.30 вечором в Домівці СУА, при 108 2-га евеню Уляна Любович, редактор журналу „Наше Життя" і Каміля Смородська, референтка зв'язків СУА, подадуть звідомлення із зустрічі з Тетяною і Леонідом Плющами та з участі в міжнародному жіночому трибуналі в Брюсселі. Екзекутива СУА запрошує на ці інформаційні доповіді членство і українське громадянство.

Французька телевізія розпочала передавати повість Солженіцина „Один день Івана Денисовича"

Париж. — В середу, 10-го березня французька національна телевізійна сітка розпочала передавати кінофільм повісти письменника Александра Солженіцина п.з. „Один День Івана Денисовича". Проти висвітлення цього фільму запротестував на слідуючий день советський амбасадор в Парижі кажучи, що ці передачі, які є суцільною фальшивкою і антисоветською пропагандою, можуть поважно пошкодити французько - советським зв'язкам. Деякі картини фільму були потаємно зроблені в советському концтаборі, перевезені за кордон і тому вони роблять на глядача потрясаюче враження. Цей фільм був вперше показаний на переслуханні Комісії Сахарова в Копенгаґені. На передодні висвітлення фільму А. Солженіцин виступив на цій же телевізії в інтерв'ю у якому він заявив, що фільм базований на повісті, яка була леґально видана в СССР і тому советські критики не мають рації, коли заявляють, що це фальшивка і пропагандивний матеріял. При тому Солженіцин звернув увагу французькому слухачеві на безнастанну советську протизахідню пропагандивну кампанію, яку уряд СССР веде при помочі різних середників. Політика детанту, сказав Солженіцин, не мала впливу на припинення цієї пропаганди і цілком не зупинила арештів і переслідування дисидентів та інакомислячих.

КАЛЕНДАР ЗАГАЛЬНО-КРАЙОВИХ УКРАЇНСЬКИХ ІМПРЕЗ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В ЗСА

Події, які вже відбулися і відбудуться

1. Концерт і бенкет у Шамокіні, Па., в днях 21 і 22 лютого 1976 року, підготовані Українським Народним Союзом.
2. Український Тиждень у Вашінґтоні, 20-27 червня 1976 року, влаштований Українським Крайовим Комітетом. Тиждень починається науковим симпозіюмом, організованим Комісією, зложеною з членів УВАН, НТШ та Українського Інституту Гарварду. В часі Тижня відбудуться: образотворча виставка українських мистців Америки, виставка „100 років української книжки і друків в Америці", Студійні дні української молоді, масові прогулянки української ломоді, сполучені з відвідинами провідних суспільних і політичних діячів. Кульмінаційним пунктом буде МАСОВИЙ ЗДВИГ в суботу, 26-го червня, біля пам'ятника Т. Шевченка, а після нього концерт. У неділю, 27-го червня, відбудуться Архиєрейські Служби Божі.
3. Зліт української молоді на Оселі „Верховина", підготовуваний Українським Робітничим Союзом. Зліт відбудеться 30 і 31 липня та 1 серпня ц. р. До участи в ньому запрошені українська молодь і всі молодечі організації.
4. Імпрези у Філядельфії:
   1-31 серпня виставка образотворчого мистецтва, виставка народного мистецтва. Обидві відбудуться в Музеї Університету Пенсильвенії.
   1-го серпня до 30 вересня виставка книжки і друку.
   13-го серпня — Фестиваль „Гомін України" у Робин Гуд Дел.
   8-15-го серпня Український Тиждень у Філядельфії, в програмі якого концерт, український базар, танці й співи, тощо.
   На вересень-жовтень пляновані імпрези, яких програма буде подана пізніше.
5. Метрополітальний Ню Йорк уже відбув інавґураційну дуже успішну імпрезу, велику маніфестацію на 5-ій Аве. і під ОН.
   14-15-16 травня Фестиваль, народний ярмарок, показ ноші, виставки, танці, співи на замкненій у тій цілі вулиці біля церкви св. Юра.
   17 жовтня масова парада по 5-ій Аве. з відповідною програмою.
   21 листопада закінчення програми року концертом у Сиτі Сентер Театрі міста Ню Йорку.

Президія
Українського Крайового Комітету 200-річчя Америки

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Прояви протверезіння

Хоча хід теперішніх правиборів в Америці назагал мало цікавий і тому число голосуючих рідко коли перевищує 50 відсотків управнених до голосування, проте висліди деяких отих виборів таки цікаві, а їх безпосередні політичні наслідки дуже знаменні. Ось, наприклад, у правиборах у стейті Мессачусетс брало участь аж 9 демократичних кандидатів. Стейт Мессачусетс здавен мав марку не тільки найбільш демократичного, але й найбільш ліберального стейту, — це „стейт Кеннеді", який у виборах у 1972 році був єдиним, що заявився за сенатором Джорджом МекҐоверном. І ось, в отих минулотижневих правиборах у стейті Мессачусетс найбільше голосів і найвищий відсоток усіх відданих на демократів голосів отримав найправіший з усіх них — сенатор Генрі Джексон, — противник політики детанту, найголосніший критик державного секретаря Генрі Кіссінджера, найбільший противник неоізоляціоністичної течії в ЗСА. Генрі Джексон підтримував війну у В'єтнамі, підтримував внесення Уряду на допомогу протикомуністичним групам в Анґолі, був завжди і є за якнайвищий бюджет військових справ. Словом, Джексон заступав справи дуже непопулярні в Конґресі та в широких колах американського суспільства. П'ять кандидатів з лібералього крила Демократичної партії, які кандидували у Мессачусетських правиборах, дістали разом 40 відс. голосів, — вся решта пішла на „правих" кандидатів. І те саме повторилося в стейті Вермонт, де кол. губернатор стейту Джорджії Джіммі Картер, який теж належить до дуже правого крила Демократичної партії, здобув найбільше голосів і 46 відс. всіх голосуючих.

Ті правибори симптоматичні для настроїв. „Ю. С. Ньюз енд Ворлд Ріпорт" твердить, що прийшов відворот від лібералізму, що більшість американців сприяє тепер високому бюджетові на збройні цілі, що більшість американців не вірять у добру волю і чесність СССР.

Якщо цей процес буде продовжуватися ,то й закінчиться протиприродна і шкідлива для вільного світу, в першу чергу для **Америки**, американсько - совєтська псевдо - ідилія.

Хліб – гостра проблема СССР

В результаті катастрофальних жнив і цілковитого краху дев'ятої п'ятирічки, про що було багато мови на XXV з'їзді КПСС, як також на з'їздах поодиноких республік — СССР, без уваги на великі закупи зерна за кордоном, опинився, як то кажуть, на краю пропасти і хліб насушний став знову проблемою „номер один" в Совєтському Союзі. Багато областей, районів і сільських поселень скаржаться, що вже сьогодні (а це тільки початок совєтського переднівку), припинились достави хліба й інших харчових продуктів до магазинів, зокрема відчувається гострий брак молочних виробів, ярини, овочів тощо, не говорячи про такі „рарітаси" в Совєтському Союзі, як м'ясо і м'ясні вироби. Можливо, що вже почав діяти совєтський закон про нові норми продукції, який стосується десятої п'ятирічки, що розпочалась напередодні XXV з'їзду КПСС. Згідно з цим законом і затвердженими плянами, в Совєтському Союзі повинні випродукувати в цій п'ятирічці ,яка кінчається в 1980 р., тільки 23-25 відсотків більше продуктів, як їх продукується сьогодні. Це на практиці означає, що на відтинку прохарчування, на якому й так панував суцільний хаос, зайдуть некорисні для населення зміни, а життєвий стандарт, що був без того низький, ще більше понизиться. У новій декаді совєтського господарювання знову приділено велику увагу важкій промисловості, яка до 1980 р. повинна зрости на 38 до 42 сідсотків в порівнянні з 1976 роком. Отже, як бачимо, сільське господарство СССР знаходиться в перманентній кризі, а ця криза особливо дошкульна на периферіях, зокрема в Україні, Білорусі і Кавказьких республіках, хоча Україна й надалі залишається найбільш надійною сільськогосподарською базою імперії.

З цього і висновок: Україна, яка є, як вже було сказано, найповажнішим продуцентом сільськогосподарських товарів, буде голодувати. Голодувати будуть також інші поневолені Москвою народи, як це було вже в роках 1932-33 і 1946-47, хоч такого голоду не відчували тоді москвичі і населення так званої Російської СФСР.

Колоніяльний грабунок України в економіці при рівночасному голодуванні автохтонного населення, це черговий злочин Москви, який треба не тільки розкривати, але в першу чергу поборювати.

„У ПІТЬМІ НЕВОЛІ НЕСКОРЕНИЙ ДУХ..."

Текст листа „Слово з неволі" киянина Л. Запорожця

(2)

... Хай не ждуть народи СССР мудрости від свого уряду. Її не буде, бо немудра сама політична система, яка дозволяє окремим людям, які в один прекрасний момент зуміли прийти до влади, зберігати її, поки не знайдеться більш проворний узурпатор, який зуміє звернути шию своєму попередникові і об'явити його перед народом сукиним сином. Ці узурпатори не можуть поступати мудро хоч би тому, що вони для того, щоб утримати владу в своїх руках, повинні подавити всяку опозицію, всяку критику на свою адресу, а значить унеможливити дискусію, яка єдина може виявити істину. Тієї істини головному диктаторові не скажуть співдиктатори, які на протязі десятиліть находяться на високих постах, пробилися у „вожді" і головним своїм обов'язком вважають славослав'я своїх патронів.

Історія ж явила немало прикладів, коли диктатори, навіть наділені мудрістю і талантом, робили непоправні помилки, які ввергали в трагедії цілі народи.

... В світлі нижческазаного постає життєва необхідність утворити таку політичну систему, яка б обмежила перебування на керівних високих державних постах будь - кого конкретними строками і поставила настороже цього порядку закон, який нікому б не дано було порушувати.

Не треба побільшувального шкла, щоб побачити, що головною опорою правлячої еліти держави давно вже став насильницький механізм органи КҐБ. Це ясно показали події недавнього минулого.

Ні для кого ні секрет, що незабаром після смерти Сталіна шеф КҐБ Берія готувався прийти до влади і стати черговим диктатором. Цьому перешкодила, як ми знаємо, лише та обставина, що Хрущов і тодішня еліта держави, натерпівшись від попереднього диктатора, перехитрила Берію — вони вдалися до допомоги армії: тоді маршал Жуков, силами відданої йому армії блокував страшний механізм Берії, знешкодив його і усунув Берію з політичної арени. В той період маршал Жуков своєю рукою вручив скіпетр держави новому диктатору Н. С. Хрущову. Якби він знав, як поступлять з ним ті, хто одержав владу в державі з його рук — він, мабуть, не став той скіпетр передавати в інші руки, а залишив би його собі. Хрущов наніс удар по організації КҐБ, та не зламав її потужности. Скоро йому стало ясно, що без цієї організації при існуючій політичній системі підтримувати владу в державі неможливо. І він, як і його попередники, поставив могутню КҐБ собі на службу. Та порушений механізм вдарив по самому диктаторові. До влади прийшли інші люди, які належно оцінили переваги політичної системи, яка установилась на протязі довгого періоду панування однопартійної системи в СССР — це диктатура еліти партії, яка спирається на насильницький механізм держави. Це забезпечує все: контроль над кадрами, над інформацією, контроль над інакомисленням. Все це в поєднанні з соціяльною демагогією надійно захищає трони нових володарів.

... Виявилась маривом, утопією, бо фактично її не існувало з самого початку — вона буквально з перших днів перемоги революції перетворилась у диктатуру партії, а згодом в диктатуру партійної еліти, що привело до утворення нового абсолютизму. Політична система, яка утвердилась завдяки зусиллям мас, яких захватила соціяльна демагогія большевиків, поставила до керми держави людей, які не будучи достатньо мудрими і в той же час маючи необмежену владу, нанесли удар по тих же масах, які повірили, що насильство приведе їх до обітованого суспільства справедливости. Ми знаємо, який то був удар — це масові репресії 30-50-их років під час яких загинули мільйони людей. Це був удар по авангарду нації, по її активнішій частині і по інтеліґенції, яка ще вірила в ідеали, проголошені Леніном і його партією.

Голод на Україні в 1933 році, в результаті якого було умертвлено 5-8 мільйонів людей — селян — це пробив час,(?) і рука диктатури винесла свій вирок тим масам, які по сліпоті своїй пішли шляхами ненависти й допомогли диктатурі утвердитися.

Чергова біда, яка впала на голови мас — це була війна, в результаті якої, як ми знаємо, було вбито понад 20 мільйонів чоловік.

... Бурхливий розвиток капіталізму в Росії на рубежі століть утворив у надрах націоналів могутні сили, які заклали фундамент консолідації нацменшостей. Особливо сприяло цьому розширення політичних свобід після 1905 року. На прикладі України ми бачили, що на початку століття там уже існували партії, які пильно дбали про відродження української культури, мови, традиції. Народився загін національно-свідомої української інтеліґенції, який запалав ентузіязмом відродити українську національність, її самобутню культуру, так несправедливо занедбану. Цей загін став провідною частиною нації і очолив боротьбу за національну українську справу. Ми знаємо, що ця боротьба в 1917 році привела до утворення Української незалежної республіки на чолі з Грушевським, вченим істориком, одним з ентузіястів української справи. Ми знаємо також, що сили українського національного визволення були розгромлені Леніном і большевиками, які роз'єднали український народ і нацькували темну його частину на тих, хто став під прапор боротьби за національне визволення з-під майже трьохсотрічного ярма Росії. Приблизно так само розвивались події і на інших територіях нацменшостей.

Ми знаємо також, яку ціну заплатив український народ за те, що він легковажно повірив недругам України, які навчили його

(Закінчення на стор. 5-ій)

Роман Рахманний

СЛОВА – ЦЕ НЕЗРИМИЙ БУМЕРАНҐ

У житті кожної людини, кожної групи людей, а то й у житті цілого народу приходить пора на те, щоб свої вимоги та свої слова змінити ділами. Без конкретних діл усі словесні заяви залишаються порожніми звуками.

І кожна людина, навіть найбільший цинік, у глибині своєї душі знає, що відступити від своєї вимоги, поступитися словом — це ганебне діло. Сказане слово — немов страшна ґільйотина висить над головою такої людини. Такий сором відчуває інколи і цілий народ, якщо він не загубив почуття гідности і не перетворився у масу пересічних хлібоз'їдачів.

На мою думку, українська громада у будь - якому місті Заходу стоїть віч-на-віч саме такої пригноблюючої ситуації. Кожен із нас мусить підперти свої та спільні громадські заяви конкретними ділами.

Ідеться про підтримку для української культури.

Це питання викликало широку дискусію в усіх громадах українців у кожній країні Заходу. Не бракує і голосів з „того боку" — з України під совєто - російським ярмом. Дехто твердив, що українці у вільних державах Заходу повинні обмежити свою діяльність лише культурницькими заходами і виректися політичних прагнень. Інші, не заперечуючи потреби плекання української культури, підкреслювали к о н е ч н і с т ь зберігання і розвивання української політичної думки.

Роки пройшли на цих безплідних дебатах.

Але проблема залишалася незмінною у своїй суті: свої слова треба підтримати діями. Не досить говорити про культуру. Треба творити її або принаймні підтримувати її розвиток своїми засобами. Не досить розмовляти про „політику", але треба „творити" її політичними ділами, першими серед яких є: врешті зійтися на одній самостійницько - визвольній плятформі і перестати бавитися в окремі центри й „незалежні" партії.

Однак, якщо політичних українців переслідують їхні власні слова, то українські культурники такою самою мірою виставлені на удари бумеранґа власних слів.

Нагадують нам про це зокрема такі люди, які творять українську незалежну науку або принаймні підбудовують її фундамент, розрушений совєто - російськими руїнниками.

Недавно два керівні представники Сарсельського Центру — проф. В. Кубійович та д-р А. Фіґоль — побували у кільканадцятьох міських центрах Канади і Америки. Вони репрезентують жменьку людей, що протягом чверть століття наполегливо трудяться над одним із найважливіших діл української еміґрації: опрацюванням, удосконаленням і виданням збірної книги знання про Україну і українців.

Досі довершено те, що — у 1946 році — здавалось неможливим.

Видано три томи Загальної Енциклопедії Українознавства і сім томів її словникової серії. Крім того зредаговано і видано два великі томи тієї ж Енциклопедії Українознавства англійською мовою. Усі томи промовляють до українського і чужомовного читачів про наших предків і про наших сучасників; промовляють про нас і за нас.

Сьогодні Енциклопедія Українознавства, видана зусиллям вільних науковців і жертвенних вільних українців, протидіє совєтській енциклопедії УРЕ, виданій після Енциклопедії Українознавства і то лише українською мовою. Це велика перемога вільної української людини над совєтським апаратом — гнобителем України.

Але це ще не кінець. Заплянувано видання словникової англомовної Енциклопедії Українознавства і треба ще докінчити восьмий том української словникової серії. Завершення того діла потребує нашої підтримки. Вашої і моєї.

Адже ми всі часто, довго і грімко говорили про потребу зберігати і розвивати українську культуру. Всі ми без вийнятку билися в груди і показували, що там б'ється живе українське серце — вражливе на українські потреби.

Настав день, коли власні слова домагаються, щоб їх заповнити змістом жертвенних діл. Потреба стоїть перед кожним із нас і нагадує, що учора ми всі ґарантували таку підтримку „завтра".

Те „завтра" зветься уже „сьогодні".

Погляньте списки жертводавців на фонд видання Енциклопедії Українознавства, тієї ракетної зброї вільних українців, і перевірте, чи там є ваше прізвище. Коли нема, тоді ваше власне слово чести обернеться проти вас, як незримий бумеранґ, якщо звичайно ви не підтримаєте його власним жертвенним ділом.

Але я певен того, що ніхто з нас не поступиться своїм учорашнім словом.

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

КОНЦЕРТ МАЗУРКЕВИЧІВ В НЮ ЙОРКУ

6-го березня 1976 р. в залі Елис Талі Гол у Лінкольн Сентрі в Ню Йорку відбувся концерт скрипкового „дуо" Дани і Юрія Мазуркевичів. З преси знаємо, що Дана Мазуркевич походить з Литви, а Юрій зі Львова, що обоє були вибраними учнями славного Ойстраха, що багато концертували, що діставали перші нагороди в інтернаціональних конкурсах і, що були професорами музичної консерваторії у Києві.

На перший виступ Мазуркевичів ми чекали з великим зацікавленням, але їх концерт перейшов далеко наші сподівання. Вже зразу в першій точці програми в Телемана (сучасник Баха) канонічній сонаті скрипалі виявили досконалу техніку, непорочну чистоту тону, ідеальну зіграність, та, що найважливіше, творче відтворення композиторського задуму.

В сонаті для скрипкового дуо Леклера скрипалі перекликувалися танцювальними ритмами, підсиленими змінами темпа і динаміки, що в цілості мало глибокий музичний сенс.

Соната Прокофієва для двох скрипок була заграна в стилю непогамованости і брутального динамізму сучасної доби. А цілість давала враження оркестрального звучання.

Дует Шпора, романтичного композитора і знавця скрипкової фактури, дав нагоду нашим скрипалям виявити ніжну кантилену і блискучу віртуозність.

В Концертанте для двох скрипок Моцарта з фортепіяновим акомпаньяментом (Давид переробив цю композицію, яка в оригіналі була написана на два фортепіяни) Дана і Юрій Мазуркевичі переживають стиль Моцарта з його ґрандіозною легкістю і божеською простотою. Молодий піяніст Оеі старався достосувати себе до скрипалів високої кляси і акомпаньював дискретно, час до часу вибухаючи сильнішим акордом в сольових партіях.

На наддаток Дана і Юрій Мазуркевичі заграли „Наварро" Сарасате для двох скрипок без акомпаньяменту фортепіяна. Цей чисто технічно - віртуозний твір з орнаментальними ефектами, заграний з нечуваною перфектністю і з елеґантною ноншалянцією та дотепним пікантним ритмом. Що за м'якість і чистота свистячих фляжолетів!

Насувається думка: хто з цих двох скрипалів кращий? І важко відповісти на це питання. Гра Дани Мазуркевич позначається глибоким, широким тоном, здібним підкреслити більш драматичні моменти. У грі Юрія Мазуркевича відчуваємо його спроможність оживити музичну фразу до неймовірної пластичности і надати їй поетичного виразу одуховлення.

Дана і Юрій Мазуркевичі є мистцями великого формату зі специфічними рисами. Їх незвичайно вдалий концерт в Ню Йорку був ґрандіозною мистецькою подією.

Дарія Гординська-Каранович

„АВГУСТ 14"

У „Свободі" ч. 224 за 31 грудня 1975 року надрукована була стаття — „Август 14". Там написано: „У пресі згадується тепер нову книжку А. Солженіцина „Ленін", в якій є розділ про „Август 14", а саме про розгром російської армії в 1914 році у Східній Прусії".

А. Солженіцин написав книжку: „Ленін в Цюріху", не „Ленін" — сторінок 240. І ніякого розділу в тім творі „Август 14" немає. А є написаний твір А. Солженіциним „Август чотирнадцятого" — 573 сторінки. (Розділ мав би бути у два і пів раза більший як основной твір).

Ці два твори А. Солженіцина не мають нічого спільного ні в часі ні в просторі і дієві люди зовсім інших світів. В першому Ленін і його співробітники у Швайцарії, у другому вояки двох армій, німецької і російської у їх змагу в Східній Прусії.

У творі А. Солженіцина, тієї казочки, про яку оповідає О.З., ніби Гінденбург з гарматою і кониками тягався по Східній Прусії для студій терену, не має. За твором А. Солженіцина оборону Східньої Прусії випрацював головний штаб німецької армії. І за цим пляном відбувалися „військові гри", в яких брали участь якраз ті німецькі генерали, які й вели військові дії на тому терені. За передбаченням того пляну і були побудовані залізниці і дороги. у Сх. Прусії. Німеччина предбачала швидше можливість того, що робила армія російська. Але ніколи не припускала, що Росія вестиме війну так подурному. Німці спершу бачили кліщі (так каже А. Солженіцин) якими загрожують росіяни, а зорієнтувавшись в ситуації загнали росіян в мішок. А це сталося через той балаган, який панував в російській армії.

Наступала на Сх. Прусію Друга російська армія і командував нею ген. Самсонов. Рененкамфор командував кіннотою і оперативно підлягав Самсонову. А не, як пише О. З. — „Російська армія під командою ген. Самсонова і Рененкамфора.

Самсонов не втік літаком, як пише О. З., а, бачучи безвихідь армії і свою неспроможність тому запобігти, застрілився, а Рененкамфор, і не бравши поважнішої участи війні, своєчасно відійшов в запілля. Штаб Самсонова теж покинув армію. Не кажучи про штаб фронту, який командував з віддалі 100 кілометрів і тікати не мав чого, бо безпосередньо і не був загрожений.

Вищі командири пішли в полон. І А. Солженіцин з презирством рахує їх на штуки. Так і пише, що у полон до німців пішло дев'ять штук генералів російської армії.

В. Сімянцев

Валентина Юрґенко

ДВІ МАТЕРІ

(Оповідання)

IV

Софія потроху вростала скаліченим корінням у неплідний ґрунт, як дерево з поламаним гіллям, зрушене буревієм. Родинне життя після всього, що було, здавалося їй неприступною розкішшю, хоч воно таке природне і властиве людям. Знову повернулася до вчительства у технікумі і знаходила забуття в праці та піклуванні про стареньку тітку. Замкнулася сама в собі, але вічно з думками про сина, якого в уяві то ховала, то воскрешала після безконечних розшуків. Інколи влітку їздила на лікування у Крим, намагалася загоїти, чи бодай злагіднити, дошкульний ревматизм з „тайожних" часів. Та хіба тільки ревматизм лишився їй у спадок після страшної „десятки" на Сибіру? Хвороб у Софії було тепер чимало, почало не на жарт турбувати й серце; лікар колись, жартуючи, сказав, що збереглася в неї „одна рамка".

Правда, якимось чудом зберігся в Софії гарний мелодійний голос, виразні, живі очі. Згодом відновилася її давня пристрасть до театру. Була з неї добра, емоційна декляматорка і акторка на характерні ролі. В їхньому аматорському гуртку не було кращої за неї для ролі матері, бо вона в ту ролю часто вкладала власні почуття і грала себе саму. Сцена відволікала Софію від усіх скорбот, та й глядачі цінили її непересічний талант. Отак сум і туга перемішувалися в неї із скупими житейськими радощами.

Цього року вирішила використати зимові вакації, щоб зібрати документи про свою колишню працю заздалегідь, бо незабаром вже збиралася переходити на пенсію. Та й тягнуло її на старе попелище, де зазнала короткого і злого щастя, де колись була матір'ю. Шукаючи своїх давніх колеґ по роботі, наткнулася на адресу колишнього близького друга, Петра Донченка, що колись і до неї залицявся, а тепер був професором, викладав хемію у вищій школі. Познайомив з дружиною, сином - інженером. Спочатку відчула Софія незручність, відчуженість, ба навіть заздрість до цієї Петрової родини, — як каліка, що бачить перед собою повного сил здоровця. Адже це міг би бути її чловік, її син! Чому ж вона так обійшла свою долю боком?

— Гай-гай, Софійко! А ти така ж чорнобрива, як і колись, трошки постаріла, посивіла, правда.. Та роки ж, роки пливуть, ми всі вже постаріли, — зм'якшував Петро незручність перших хвилин зустрічі. — До речі, я від сестри давно чув, що ти повернулася з холодних країв і шукаєш сина, буваєш тут, ходиш старими стежками, та, бачиш, не надумалася раніше до нас зайти. А я хочу тебе порадувати — ти знаєш, що твій Андрійко живий - здоровий, десь в Америці живе. Це я довідався від тітки, — вона листується із своїми родичами - втікачами.

Софії світ закрутився від несподіванки і хвилювання, а серце забилося пораненим птахом. Вона вихопила хустинку, щоб приховати рясні сльози радости і болю, що вмить залили її лице.

— Боже, в Америці? Мій Андрійко в Америці? А батько його також там? — тільки й могла вона вимовити, стримуючи сльози і нервове тремтіння, що пройняло усе її тіло.

— Ні, Панаса, здається, вже немає на світі. Андрійко живе з мачухою. На жаль, я більше нічого не можу тобі сказати. Краще дам одресу моєї тітки, — вона через своїх родичів, напевно, зможе розшукати Андрійка. Уявляю, яка це й для нього буде радість довідатися, що його рідна мати жива!

Радість нестримна й всеохопна — це були хіба лише скромні людські слова, щоб означити Софіїні почуття, які раптом захлиснули усе її єство. В неї наче виросли крила, а якась чародійна сила підхопила, щоб понести її світами через усі перешкоди, кордони і небезпеки. Вона кинулася обіймати й цілувати і Петра, і його дружину, а потім кулею полетіла до Петрової старенької тітки аж на край міста. Увесь довколишній світ враз змінився для Софії — вона посміхалася до незнайомих перехожих, які здивовано оглядалися на цю немолоду жінку, що поквапним дівочим кроком обминала їх, опромінена незнаною радістю. А Софія в думках вже бачила Андрійка біля себе — радісного, теплого, рідного.

Тільки як не намагалася уявити собі Андрійкове обличчя — нічого з того не виходило. Уява малювала їй сина таким, як вона його пам'ятала — маленьким хлопчиком, щастям якого було сидіти в мами на руках, або — як під час недуги дивився він благальними очицями на маму, єдине джерело рятунку. Пам'ятала, як ділила з ним довгі, важкі й тривожні ночі, дні... А потім там, на Сибіру, цілувала й зрошувала сльозами його невиразну фотокартку, надіслану Панасом. Далі все затьмарювалося, змивалося хвилями часу, і Софіїна уява неплідно вигасала.

Зійшовши з трамваю, Софія мусіла ще далеченько йти пішки. Раптом їй спало на думку — а якою ж вона покажеться своєму синові? Адже треба буде зразу зфотографуватися, вислати йому свою картку! Та хіба ж можна це зробити тепер? Вона так занехаяла свою зовнішність — треба причепуритися, зробити гарну зачіску, відсвіжитися гарним кремом, а то ж як? Чи зможе Андрійко комусь в Америці, та ще мачусі, показати свою маму такою негарною, підстаркуватою і занедбаною?

Старенька Петрова тітка, добра й сердечна жінка, пригадувала Панаса, з яким колись разом працювала; перечитала сестрин лист, де згадувалося про смерть Панаса і кілька слів про його родину. Вона обіцяла Софії негайно написати до сестри і ще раз просити за всяку ціну розшукати Андрійка, подати його адресу, а там далі вже видно буде. Звичайно, Софія мусить приготувати фотокартки, які має, а потім і напише сама до сина — аякже, стільки часу не бачилися! Тим часом листуватися радила через неї, бо хто-зна чи Софії, як колишній репресованій, безпечно нав'язувати безпосередні зв'язки із закордоном.

З цього благословенного дня життя Софії цілком змінилося. Вона день і ніч мріяла про сина і чекала-ой, як же чекала! — на ту найщасливішу хвилину, коли знову почує про Андрійка і одержить бодай кілька теплих слів від нього із священним словом „мама", та й побачить на фотокартці його любе, безмежно дороге лице.

∴

Андрій наполегливо готувався до кінцевих іспитів у коледжі, день і ніч сидів над книжками, нервувався, думав про свою дальшу кар'єру інженера-хеміка, про давно задумане одруження з Оксаною, яка цього року також закінчувала лінґвістичні студії. Все це виповнювало його дні й тижні. Нарешті настав урочистий день ґрадуації, і ось вже він із дипломом у руках, у традиційних академічних шатах і чотирикутній шапочці з китичкою, радісний і схвильований підійшов до матусі й Оксани для привітань, обіймів і поцілунків.

Антоніна, як ніколи досі, відчула, що настав переломовий момент в житті її Андрійка. Перед нею — вже дорослий і мужній інженер Андрій Чугай, Оксанин наречений, а незабаром і чоловік, батько майбутньої родини. Вона, його матуся, або увійде, як член цієї родини, або залишиться осамітнена в обмеженому колі своїх зацікавлень, здана сама на свій власний, внутрішній світ. Тепер Андрій поділятиме себе на дві нерівні частини, і менша, звичайно, припадатиме їй. А що, як рідна його мати справді жива і претендуватиме на нього, що тоді? Тоді Андрій змушений ділити себе натроє, чи як? Чи вистачить на це у нього духової сили і почуття?

(Продовження буде)

ПРОТОКОЛ
НАРАД ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яке відбулося в понеділок, 29-го грудня 1975 року в приміщенні Головної Канцелярії УНС в Джерзі Сіті.

Участь в засіданні взяли: головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Іван О. Флис, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний організатор Степан Гавриш і головний редактор Антін Драган.

Засідання відкрив о год. 11:20 перед полуднем головний предсідник Йосип Лисогір та повідомив, що на засіданні не буде перешкодженого головного директора для Канади сен. Павла Юзика. Головний предсідник запропонував наступний порядок нарад цього останнього в 1975-му році засідання Головного Екзекутивного Комітету:

1. Відкриття нарад;
2. Затвердження протоколу попереднього засідання;
3. Звідомлення членів Головного Екзекутивного Комітету і головного редактора;
4. Затвердження чергової виплати дивіденди членам у 1976-му році;
5. Устійнення дати річного засідання Головного Уряду в травні 1976 року;
6. Обговорення програм святкувань 200-річчя ЗСА:
   а) в Шамокіні — 21-го і 22-го лютого 1976;
   б) у Філядельфії в серпні 1976;
7. Затвердження членської кампанії УНС:
   а) її мета;
   б) винагороди;
8. Різне;
9. Закриття засідання.

Пропонований порядок нарад звтверджено одноголосно.

2. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛУ ПОПЕРЕДНЬОГО ЗАСІДАННЯ

На пропозицію головного організатора Степана Гавриша, що її піддержав заступник головного предсідника д-р Іван Флис, затверджено одноголосно протокол засідання Головного Екзекутивного Комітету з 20-го серпня 1975 року.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ І ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ"

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА УЛЯНИ ДЯЧУК

На кінець листопада, цього року, майно УНСоюзу осягнуло суму $39,982,288.20. Бракує тільки $18,000 до $40,000,000 майна. Ми припускали, що осягнемо цю суму ще в листопаді, але з причин поштового страйку в Канаді, що тривав приблизно 50 днів, у жовтні і листопаді збірка канадських вкладок за ці два місяці впала на половину минулорічних збірок за ці самі місяці, та значно зменшила наші впливи.

До вересня, цього року, збірка вкладок була більшою чим попереднього року, на приблизно $22,000. Але з наведеної вже причини, ми зібрали за 11 місяців цього року на суму $15,000, менше вкладок чим рік раніше ($2,717,000— за 1975 рік). Пороблено різні старання, щоб в грудні секретарі зібрали і переслали нам вкладки за 2 місяці. Чи це вдасться нам, невідомо, бо вже є деякі труднощі — в першу чергу, дуже повільна поштова обслуга через святочний час спинює присилку належностей за грудень.

За три квартали 1975 року, наші прибутки зросли тільки на $6,000, від минулорічних, а видатки впали на $275,000.

Виплачено грошових зворотів на $19,000 більше, посмертних виплат на $13,000 менше, дивіденди на $31,000 більше, а за дозрілі вивінувальні грамоти $9,000 менше. Свободі виплачено $15,000 більше, організаційних винагород на $32,000 менше, спеціяльним організаторам $14,000 менше, секретарських ниnагород $23,000 більше. Більше виплачено допомог членам, дотацій організаціям, стипендій.

За 9 місяців майно зросло на $583,157.97.

З черги головний касир Уляна Дячук поінформувала про наступні переведені вже інвестиційні кроки на підставі рішень чотирочленної Екзекутиви.

Закуплено бонди:

100M	Georgia Power Corp. 11⅝% due 8/1/2000 @ 100.25 — Yield 11.5908%	$100,250.00
100M	Niagara — Mohawk Power Corp. 10⅝% due 9/1/85 @ 100.75 — Yield 10.5016%	100,750.00
205M	Gen'l Tel. Co. of Wisconsin 10⅜% due 9/1/2005 @ 100.259 — Yield 10.3427%	205,551.40
100M	Connecticut Light & Power Co. 11% due 9/1/2000 @ 101. — Yield 10.8798%	101,000.00
40M	Mississippi Power & Light Co. 10⅞% due 9/1/2005 @ 101.56 — Yield 10.6976%	40,624.00
200M	Arkansas — Louisiana Gas Co. 10½% due 9/1/95 @ 100. — Yield 10.5%	200,000.00
150M	Potomac — Edison Co. 11% due 10/1/2005 @ 101.324 — Yield 10.8466%	151,986.00
50M	Alabama Power Co. 10⅞% due 10/1/2005 @ 98.875 — Yield 11.0040%	49,437.50
155M	Hartford Elec. Light & Power Co. 11½% due 10/1/95 @ 100. — Yield 11.5%	155,000.00
50M	Central Hudson Gas & Elec. Co. 10⅝% due 11/1/2005 @ 98. — Yield 10.8502%	49,000.00
90M	Ontario Hydro-Elec. Power Co. 10¼% due 10/30/85 @ 100.5 — Yield 10.0127%	90,450.00
50M	Ontario Hydro-Elec. Power Co. 10¼% due 5/21/2000 @ 97.875 — Yield 10.4886%	48,937.50
100M	Quebec Hydro-Elec. Power Co. 10% due 11/15/2005 @ 98.5 — Yield 10.1591%	98,500.00
100M	Province of Ontario 10¼% due 12/10/87 @ 99.5 — Yield 10.3228%	99,500.00

Уділено гіпотечні позички:

1042	St. John's Society, UNA Branch 230 988 E. Midlothian Blvd., Youngstown, Ohio	— 8½%	$25,000.00
1043	Cherrytown Road, Kerhonkson, N.Y.	— 8½%	18,000.00

Бонди дозрілі до виплати та продані:

75M	Municipality of Metro Toronto 3¾% due 11/1/75	$75,000.00
175M	Brooklyn Union Gas Co. 2⅞% due 7/1/76 @ 96.334	168,584.50
50M	California Elec. Power Co. 3% due 6/1/76 @ 96.309	48,154.50
50M	Central Maine Power Co. 2¾% due 5/1/76 @ 95.890	47,945.00
25M	Consolidated Natural Gas Co. 3¼% due 5/1/76 @ 96.862	24,215.50
10M	Hackensack Water Co. 2⅝% due 3/1/76 @ 97.068	9,706.80
50M	Iowa Public Service Co. 2¾% due 6/1/76 @ 96.146	48,073.00
50M	Minnesota Power & Light Co. 3⅛% due 9/1/75	50,000.00
62M	Montana Power Co. 2⅞% due 10/1/75	62,000.00
60M	Pennsylvania Power & Ligot Co. 3% due 10/1/75	60,000.00
35M	Public Service Co. of Indiana 3½% due 9/1/75	35,000.00
75M	Public Service Elec. & Gas Co. 3½ due 10/1/75	75,000.00
25M	Southern California Edison Co. 3⅛% due 8/15/76 @ 95.605	23,901.25
50M	Tennessee Gas Trans. Co. 3⅞% due 2/1/76 @ 98.262	49,131.00
48M	Washington Gas Light Co. 3½% due 7/15/76 @ 95.914	46,038.72

Закуплено або продано термінові сертифікати:

100M	CDN Term Deposit #2865767 Acquired 10/22/75 @ 100
100M	CDN Term Deposit #2865767 Sold 11/21/75 @ 100
100M	CDN Term Deposit #204480 Acquired 11/21/75 @ 100
100M	CDN Term Deposit #204480 Sold 12/10/75 @ 100

У звітовому часі переведено три виміни низькопроцентових бондів з датами повної виплати в різних місяцях 1976 року, на нововидані високопроцентові бонди, а саме:

1. Дня 4-го вересня, ц.р. продано $175,000, 2⅞ відсоткових бондів фірми "BROOKLYN UNION GAS CO.", яких дата дозріття припадала на 7/1/76, за суму $168,584.50. Іх книжкова вартість була $174,854.68. При продажі понесено втрату в сумі $6,270.18. За одержані гроші закуплено $165,000, 10⅜ відсоткових бондів фірми "GENERAL TELEPHONE CO. OF WISCONSIN" з датою повної виплати 9/1/2005. Ці нові бонди принесуть до дати дозріння проданих бондів, тобто за 10 місяців відсотків на суму $14,265.62, що є на $10,072.91 більше, чим продані бонди і збільшеними відсотками не тільки покриємо понесену втрату, але дістанемо ще $3,802.73 відсотків.

2. Опісля 18-го вересня, ц.р. продано за суму $192,289.25, з втратою $8,000.41, слідуючі бонди:

Calif. Elec. Power 3% due 6/1/76
Central Maine Power 2¾% due 5/1/76
Consolidated Nat. Gas 3¼% due 5/1/76
Iowa Public Service 2¾% due 6/1/76
South Calif. Ed. 3⅛% due 8/15/76

Одержані з продажі гроші інвестовано у 10.5 відсоткових бондах фірми "ARKANSAS LOUISIANA GAS CO." з датою дозріння 9/1/95. Різниця у відсотках проданих бондів і закуплених дала суму $10,014.33. Цією різницею до року покриємо нашу втрату при продажі бондів та на відсотки залишиться ще $2,013.92.

3. Останню виміну зроблено 6-го жовтня, ц.р. Тоді продано $108,000 нових бондів:

Hackensack Water Co. 2⅝% due 3/1/76
Tennessee Gas Tr. 3⅞% due 2/1/76
Washington Gas & Lt. Co. 3½% due 7/15/76

При продажі знова понесено втрату в сумі $3,156.91. Тому, що новозакуплені бонди фірми: "HARTFORD ELECTRIC LIGHT+POWER CO." приноситимуть 11.5 відсотків, збільшеними відсотками до 9 місяців, покриємо втрату при продажі бондів та залишиться ще $1,306.92, на відсотки.

На пропозицію заступника гол. предсідника д-ра Івана Флиса, що її піддержала заступниця гол. предсідника Марія Душник затверджено одноголосно інвестиційні кроки, що їх предложила головна касирка.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ВОЛОДИМИРА СОХАНА

Стан всього членства УНСоюзу виносив з кінцем листопада 1975 року 88,131 членів, а стан активного членства — 69,223. За час 11 місяців 1975 року втратив УНСоюз в загалі членства 938 членів, а в активному членстві — 1,363 члени. На втрату 938 в загалі членства склалися: втрата 557 членів у деп. молоді, втрата 494 членів у деп дорослих, та прибуток 112 членів у деп. акцидентового забезпечення. В активному членстві за цей самий час деп молоді зменшився на 732 членів, деп. дорослих зменшився на 743 члени, а деп. акцидентового забезпечення зріс на 112 грамот.

Напередодні закінчення 1975-го року вже можна передбачити досить точно, що в грудні буде мати УНСоюз біля 530 членів втрати, тому для вдержання загалу членства в числі 88,000 потрібно принайменше 400 нових членів у грудні. З аплікаціями, що їх досі одержала Головна Канцелярія саме і осягнув УНСоюзу число 400 нових членів у грудні, а ще остали два повні дні, в яких можна сподіватися дальших 50 до 60 аплікацій. Таким чином УНСоюз закінчить рік із здобутком понад 3,000 нових членів та із загальним числом членів понад 88,000.

З огляду на вимоги забезпеченевого уряду стейту Пенсильвенії впроваджено для нових членів у цьому стейті нові форми аплікацій тільки для цього стейту. Також стейт Коннектикат поставив вимогу ввести зміну в аплікації дорослого члена, так що і для цього стейту приходиться виготовити дещо інакшу форму аплікації, як вживану для дорослих членів всіх інших стейтів і провінцій.

Три нові пляни забезпечення, про затвердження яких веде УНСоюз старання вже понад два роки, остаточно затвердили всі стейти і провінції (Канади), але тут знову стейт Пенсильвенія поставив вимогу змінити тексти цих грамот, так що для Пенсильвенії вже виготовлено нові друки цих плянів і саме переслано вже готові друки до забезпеченевого уряду стейту Пенсильвенії для їх остаточного затвердження.

Так само все ще чекає затвердження забезпеченевим урядом Пенсильвенії та провінції Квібек новий текст статуту УНСоюзу після внесення в ньому змін, прийнятих на останній Конвенції. Тому й готовий текст статуту із всіми змінами не можна покищо дати до друку, коли ще немає цих апробат.

Протокол річного засідання Головного Уряду УНСоюзу з травня 1975 року віддано до друку і вже започатковано його поміщування у „Свободі".

У звітовому часі, тобто від попереднього засідання відійшли на вічний спочинок дві визначні постаті, зв'язані із УНСоюзом: бл.п. проф. д-р Василь Стецюк, основник та керівник курсів українознавства на „Союзівці", та ред Богдан Кравців, визначний поет і літературазнавець, який був заступником головного редактора „Свободи" впродовж 17 років. В панахидах і похоронах обох визначних Покійників взяли участь члени Головного Екзекутивного Комітету, в тому і звітодавець. В останньому часі поніс УНСоюз велику втрату із смертю відданого довголітнього секретаря 158-го Відділу в Бруклині, Н.Й., бл.п. д-ра Олександра Саноцького, в похороні якого взяв участь заст. гол предсідника д-р Іван Флис та обласний організатор п Василь Оріховський.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ОРГАНІЗАТОРА СТЕПАНА ГАВРИША

До дня звіту придбано в грудні 394 члени і цим самим число нових членів у 1975 році вже виносить 3,018 але до кінця грудня ще можна сподіватися понад 50 додаткових аплікацій. У звітовому часі були засновані два нові Відділи: 380-ий Відділ в Орляндо, Флорида та 162-ий Відділ (Гуцульський ім. сотн. Гриця Голинського) у Філядельфії, який постав у грудні і вже має сорок членів. З Округ найкраще виконала квоту Округа Шамокін, коли мова про відсоткове відношення здобутків до квоти Найкращими до дня звіту організаторами в цій кампанії були: Михайло Кігічак із 67 членами, Богдан Дейчаківський (64 члени) і Йосип Чабан (56 членів). Серед організаторок — жінок перше місце здобула Анна Гарас із 35 членами, а дальші місця зайняли: Квітка Стецюк — 28 членів, Софія Оріховська — 27 та Гелен Олек — 25. До кінця листопада серед аплікацій на нові грамоти забезпечення було 416 аплікацій на АДД та 125 аплікацій молоді із льотерійними виграшами.

Обласні організатори Євген Іванців та Богдан Дейчаківський перестали працювати. Перший з них працював тільки на час вакацій, а другий покинув працю, тому що повернувся на свою ранішу працю з 15-им жовтня ц.р Постійний організатор Джеймс Грос, який зголосився на цю працю в червні, придбав двох членів і на цьому закінчилася його праця. Постійні організатори Йосип Чабан придбав 56 членів і Іван Петрунцьо 28 членів. З днем 1-го липня ц.р. перестав в нас працювати як обласний організатор Василь Дідюк.

Осінню відбуто організаційні збори в 23 Округах і це причинилося в деяких Округах до пожвавлення праці. В студентській акції приєднування нових членів на вищі суми з нагородою вільного вікенду на „Союзівці" придбано 55 нових членів студентів.

До основних причин неуспіхів членської кампанії 1975 року можна зачислити економічну кризу, і постійний зріст цін на найбільше потрібні товари, головно харчі, брак обласних організаторів, як теж брак постійних організаторів і відданих союзових діячів патріотів. Можливості організувати нових членів є ще великі, чого доказом є успіхи організаторів М. Кугічака, Б. Дейчаківського, Йосипа Чабана, 'Гимка Бутрея та ряду інших, але таких добрих і відданих справі організаторів мало. Завела нас теж Канада, де мали ми квоту 650 членів, а придбано до кінця листопада 277. В грудні досі прийшло 15 аплікацій. Можна ствердити, що з Канадою є дуже зле і тому ми повинні шукати розв'язки цієї справи. Треба теж якось зарадити тому, щоб члени Головного Уряду не виступали проти Головного Екзекутивного Комітету на зборах Округ в Канаді, як про це нас повідомляють союзовці.

В дискусії над звітом головного організатора Степана Гавриша, в якій взяли участь головний предсідник Йосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Іван Флис, головний редактор Антін Драган і головна касирка Уляна Дячук, порушено наступні справи: потребу зацікавити в організаторській праці особи, які зацікавлені зарібком, причини неактивности цілого ряду союзовців, потребу особистого контакту організаторів із секретарями в терені, впливу расових проблем на працю по більших містах, листа Василя Дідюка в справі заплати за вакації та його слабої продукції в останніх місяцях праці на пості обласного організатора, секретарських та організаторських курсів, можливості переведення союзових тижнів по деяких осередках та малого впливу на продуктивність секретарів і організаторів, листування організаційного відділу.

ЗВІТ ЗАСТУПНИЦІ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА МАРІЇ ДУШНИК

Я старалася зактивізувати в організаторській праці жінок УНСоюзу закликами, які появилися в „Свободі" та „Українському Тижневику" разом з редакційною, а також апелювала до жінок на зборах Округ у цих справах після того як вислала до секретарів УНСоюзу обіжник, щоб жінки УНСоюзу активізувались в союзовій праці. В статті про Рік Жінки я закликала жінок приєднати бодай по одному членові для УНСоюзу в 1975 році. Найкращими жінками в 1975 році є досі: Анна Гарас із 35 членами, Квітка Стецюк із 28 членами, Софія Оріховська із 27 членами та Гелен Олек із 25 членами. Я сама стараюся ще до кінця року придбати декількох членів. По закінченні Року Жінки треба б виготовити новий заклик до жінок УНСоюзу. Також стараюся заохотити жінок, щоб дописували до „Свободи" та „Українського Тижневика" і сама виготовляю дописи про збори Округ, в яких брала участь (Трой та Сиракюз-Ютика). Взяла участь в бенкеті в Ню Йорку для вшанування піонерів УНСоюзу і сама отримала там почесну грамоту, а про цей бенкет виготовила допис. Тепер тісно співпрацюю із новою секретаркою нашого 293-го Відділу.

Я репрезентувала УНСоюз в Клівленді на бенкеті для вшанування піонерів, на відзначенні 40-ліття Організації Оборони Лемківщини, на похороні бл.п. Олени Лотоцької та на тенісових і плавацьких змаганнях на Союзівці, де вручила теж свою чашу за найкращу спортову поставу. Це був мій 20-ий турнір тенісу, в якому я взяла участь. Також я брала участь в церемонії і бенкеті на закінченні курсів українознавства на Союзівці.

На статую Лесі Українки, яку маємо поставити на Союзівці, зібрали ми досі $2,336.22 і тепер треба б устійнити вже дату посвячення цього пам'ятника.

Братський Конгрес Стейту Ню Йорк відбуде свої річні збори 18-го березня і я вистаралася, щоб на цих зборах український священик започаткував бенкет молитвою. У звітовому часі брала участь в нарадах Комітету Року Жінки та написала статтю про голодний обід, який відбувся в Ню Йорку, брала участь в Комітеті 200-річчя Америки та в святі 200-річчя в Ню Йорку, де представляла запрошених мною сен. Баклі та Лейді Гамилтон. Також представила на цьому святі Марусю Бек, д-ра Гудрова та Уляну Целевич на площі Об'єднаних Націй. Мала розмову з амбасадором ЗСА при О.Н. Данилом Мойнігеном з справі жінок — політичних в'язнів, коли він був на прийнятті в Ню Йорку. Вистаралася, щоб молоді бандуристи виступили на програмі професійних жінок — бізнесменок, де я промовляла про положення України.

В дискусії над звітом порушено питання тіснішої співпраці з жіночими організаціями для спільної користи УНСоюзу та цих організацій.

ЗВІТ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА Д-РА ІВАНА ФЛИСА

В звітовому часі я взяв участь в таких імпрезах: посвяченні церкви св. Тройці в Кергонксоні, Окружних Зборах в Ню Гейвені, Загальних Зборах ЗУАДК у Філядельфії, де був обраний деректором ЗУАДК, бенкеті пошанування піонерів у Ню Йорку та річних зборах 5-го Відділу УНС в Асторії. В Ню Йорку ми маємо тепер дуже активну Управу Округи під проводом Миколи Хоманчука і тому можна сподіватися дуже добрих успіхів у наступному році в Ню Йорку.

Я є головою Комітету 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення. Цей Комітет влаштовує в Ню Йорку вуличний ярмарок, в якому візьме участь Академія св. Юрія.

Я сам приєднав у 1975 році 13 нових членів.

Останньо взяв я участь в похороні заслуженого союзовця секретаря 158-го Відділу бл.п. д-ра Олександра Саноцького. Треба ще про цього ідейного союзового діяча виготовити відповідний допис до „Свободи".

ЗВІТ ГОЛОВНОГО ПРЕДСІДНИКА ЙОСИПА ЛИСОГОРА

Звітовий 1975-ий рік не був для нас добрим роком так під оглядом організаційним, як і фінансовим. На це були причини: безробіття та інфляція. Навіть комерційні забезпеченеві установи мали гірший рік. Він був для нас одним із найгірших років у членській кампанії. Організаційний відділ очолив досвідчений чоловік, який був раніше асистентом, і ми сподівалися, що він з підвищенням доложить надзвичайних старань, щоб здобути успіхи, та буде працювати більше, як його попередник. Виявилося, що він має забагато зайнять над канцелярійними деталями, а краще було б нав'язувати більше особистих контактів з тереном. Цілий УНСоюз працює більше агресивно і організаційний відділ повинен теж це робити, щоб викликати цим більший ентузіязм в терені. Тому що старші особи не дуже охочі до інтензивної праці з огляду на їх стан здоров'я, ми повинні старатися, щоб їх наставлення не переносилось на молодих союзовців. Прикладом організаційних можливостей при відповідному вкладі праці є осяги Йосипа Чабана і Михайла Кігічака, як і раніше Данила Пища.

Фінансова ситуація в нас не дуже добра але і не зла. Наші видатки зменшилися та й інвестиції є в порядку, за винятком клопотів з реальностями в Бронксі. Фінанси наші в загальному кращі, як у минулому році.

Від рекордового відділу ми завжди сподіємось чуд і він такі чуда виконує. Забезпеченева служба є взірцева, перевірка та оформлювання аплікацій правильні, а наші втрати серед нових членів мінімальні, нижчі від нормальних коли мова про відношення між смертними випадками і числом нових членів. Головний секретар буде мати чим раз більше ускладнень із новими законами, тому що забезпеченеві уряди стейтів встановляють чим раз більше строгі вимоги відносно забезпечення, його грамот — контрактів та звітування. В. Сохан мусітиме, з огляду на ці нові проблеми, позбутися менше важних щоденних обов'язків (рутини) і присвятити більше часу на обзнайомлення з новими законами та вимогами стейтів, як і загальним справам нашого діловодства.

У „Свободі" збільшилися в 1975 році приходи з оголошень, натомість приходи за друкарські роботи зменшилися. Саме закуплено в додатку до інших машин новий компютер і починаємо постепенно переходити на нову систему. Тоді теж будуть зменшені кошти видавництва.

В нашому будинку постепенно заповнюються поверхи і ще остало до винайму півтора поверха. Вже 2-го лютого почне урядувати фірма Віден, перша компанія, яка торгує вартісними паперами, а друга така фірма в нашому будинку відкриє свої бюра в березні. Залишилось ще до винайму приміщення на ресторан, яким тепер зацікавлені дві різні фірми. Ми ведемо з ними переговори про винайм, але досі не узгіднено умов контракту.

Переговори із ЦУКА про позичку на нашу будівлю ми припинили, тому що централя у Вашінгтоні не дала повної апробати. Її оцінка позички була радше негативна з огляду на спосіб оформлення цієї позички. Тепер ми договорилися вже з двома місцевими банками про позичку на суму $3,600,000 на нашу будівлю із гарантією (заставом) нашими бондами на суму $2,505,000. Відсоткова стопа цієї позички буде на пів відсотка вищою від „прайм рейт". Таку позичку вже апробували забезпеченеві уряди стейтів Ню Джерзі і Ню Йорку. Ми, очевидно, пошукуємо дальше довготермінової гіпотечної позички на суму $5,000,000 і саме маємо одну пропозицію позички на таку суму за 9.5%.

З вдячністю треба згадати тут старання та ентузіязм президента Ради Директорів ЦУКА дир. Дмитра Григорчука оформити та дістати апробату цієї позички від обєднаних в ЦУКА кредитових кооператив і його співпрацю в цій справі з нашим заступником головного предсідника д-ром Іваном Флисом. Крім того окрема подяка належиться кредитівкам Ню Йорку, Рочестеру та Йонкерсу за їхню готовість партиципувати у такій позичці на $5,000,000 на Українську Будівлю, до здійснення якої не дійшло внаслідок негативного, або пасивного наставлення декількох інших великих кредитових кооператив.

Черговий рік приноситиме вже понад $1,300,000 чиншу з винаймлених приміщень в будинку, з чого вже можна буде не тільки покрити кошти адміністрації та вдержування будинку, як теж платити відсотки банкам, але вже також почати платити хоч малі відсотки УНСоюзові за позичену від нього суму. Маємо теж надію, що в 1977 році вже будемо заробляти повні відсотки від позички УНСоюзу на будівлю.

В дискусії над звітом головного предсідника запропонував головний секретар Володимир Сохан найняти послуги правничої фірми, обізнаної із забезпеченевими законами стейтів та провінцій, в яких УНС веде своє забезпеченеве підприємство. Після обговорення цього питання заступник головного предсідника д-р Іван Флис взяв на себе обов'язок пошукати за такою правничою фірмою, яка обслуговує інші забезпеченеві, а зокрема братські установи, щоб з нею договоритися про правні поради та обслуги для УНСоюзу.

Головний організатор Степан Гавриш вияснив, що він поважно береться до праці та не легковажить своїх обов'язків, але його відділ має недомагання, бо йому бракує людей в терені. Він погоджується з тим, що треба шукати до організаційної праці молодих людей, але теж підкреслив, що дотеперішні успіхи це головно вислід праці старших віком заслужених та досвідчених союзовців.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ" АНТОНА ДРАГАНА

В дану пору преса підупадає і все тим більше концентрується на „Свободі", а зокрема кампанії УККА і Народного Фонду та другі акції, що їх приходиться вести у „Свободі". Тому „Свобода" перевантажена і багато цінних матеріялів чекає на їх публікацію. Але ми робимо все можливе, бо ми мусимо служити нашій громаді та нашому народові. Раджу особливу увагу звернути на братів українців з-над Дніпра, серед яких мало активних у на-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 3-ої)

шому житті. Тому „Свобода" присвячує їм особливу увагу, а УНСоюзові радить шукати поміж ними організаторів членів. Після кампанії Народного Фонду маємо в пляні повести кампанію в справі будови української католицької церкви св. Юрія в Ню Йорку, а потім у березні треба буде повести кампанію для Центру Українських Студій дати нову книгу.

Наш Альманах на 1976-ий рік буде мабуть першим виданням українців про 200-ліття ЗСА і 100-річчя українського поселення. Назва Альманаху — „Чудо Америки". Його віддамо до друку по святах і він матиме 320 сторінок. На черзі буде видання книжки Уласа Самчука в українській, а потім англійській мовах. Частина цього твору У. Самчука буде поміщена вже в Альманаху. Також треба б доповнити інформації про наші громади в Америці, що їх ми маємо в нашій Ювілейній Книзі з 1936 року і тоді видати нову книжку.

„Свободі" важне тепер видержати цей переходовий час та пильнувати всіх важливих нам справ, щоб належно обслужити наші громади та ціле наше суспільство. Наші читачі тепер ставлять „Свободі" чим раз більші вимоги і нам їх треба задовольнити. Заходить тепер потреба злаудження індексу „Свободи", так потрібного для студій українського поселення і для докторських дисертацій наших молодих науковців. Все це незвичайно важливе, бо якою буде наша громада, такою буде теж і наша організація. Тому нам треба постійно дбати про нашу громаду. Організаційному відділові дуже дораджую використовувати поміщувані дописи про молодь у „Свободі" для своїх організаційних цілей, для поширення організаційної сітки та збільшення членства УНСоюзу.

В дискусії над звітом головного редактора висловився головний організатор Степан Гавриш за тим, щоб поміщувати у „Свободі" дописи про діяльність Відділів та Округ УНСоюзу, бо „Свобода" повинна в першу чергу служити УНСоюзові. Ми терпимо на тому, коли є інші дописи, а союзові, або про церкви чи молодечі організації, які зі Союзом співпрацюють, чекають довго на поміщення їх.

На запит головного предсідника Йосипа Лисогора головний редактор вияснив, що Альманах буде відданий до друку біля 15-го січня, а його висилка почнеться в половині лютого. В доповненні до свого звіту головний редактор Антін Драган подав, що вже вкоротці появиться книжка поезій Симоненка в англійському перекладі Чировського. Він теж порадив використовувати в організаційній праці аргумент признаних УНСоюзом стипендій нашій молоді і від себе запевнив, що „Свобода", де тільки може, ітиме на руку нашим союзовцям, союзовим діячам та секретарям.

4. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЧЕРГОВОЇ ВИПЛАТИ ДИВІДЕНДИ

Головний касир Уляна Дячук запропонувала, щоб у 1976-ому році виплатити членам УНСоюзу дивіденду в таких самих ставках, як вони були виплачені в 1975-ому році. Цей внесок піддержав заступник головного предсідника д-р Іван Флис, після чого його прийнято одноголосно.

5. УСТІЙНЕННЯ ДАТИ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

Після короткого обговорення цього питання однозгідно вирішено відбути чергове річне засідання Головного Уряду УНСоюзу в днях від 24-го до 29-го травня 1976 року, а засідання Стипендійної Комісії скликати на неділю, 23-го травня 1976. На пропозицію заступниці головного предсідника Марії Душник визначено покищо тентативно дату відкриття і посвячення пам'ятника Лесі Українки на „Союзівці" на 29-го травня 1976.

6. ОБГОВОРЕННЯ ПРОГРАМ СВЯТКУВАНЬ 200-РІЧЧЯ ЗСА

Головний предсідник Йосип Лисогір поінформував про підготову до святкувань 200-річчя ЗСА та 100-річчя українського поселення, які мають відбутися 21-го та 22-го лютого 1976 в Шамокіні в тамошній середній школі. Виступлять на двох мистецьких вечорах танцюристи з Детройту та бандуристи з Віндсору, які приїдуть до Шамокіну автобусом. Також співатиме в цих двох днях Андрій Добрянський та Марія Лисогір і виступить там же пяніст Тома Гринків. До почесного комітету цих святкувань будуть запрошені визначні місцеві діячі, а в діловому комітеті будуть працювати місцеві діячі УНСоюзу, члени Окружної Управи та представники Відділів.

Пропозицію влаштування імпрези в Емблер біля Філядельфії під фірмою трьох установ замість УНСоюзу відкинув Головний Екзекутивний Комітет і тепер, як інформував головний предсідник, він веде переговори, щоб сам УНСоюз влаштував там свою імпрезу, подібно як у Шамокіні.

7. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ УНС

На пропозицію головного організатора Степана Гавриша вирішено одноголосно, щоб метою членської кампанії 1976 року було приєднання 5,000 членів із забезпеченням їх на суму $10,000,000. В цій кампанії, веденій під гаслом відзначування роковин 200-річчя ЗСА та 100-ліття українського поселення в цій країні, мали б бути приєднані до УНСоюзу 2,300 нових дорослих членів, 1,700 членів деп. молоді та 1,000 членів на акцидентове забезпечення. В цій кампанії буде організаційний відділ продовжувати акції Клюбів Заслужених Союзовців та Будівничих УНСоюзу, а для виграшів поміж учасниками кампанії, які приєднують принайменше по одному членові кожного місяця, або 25 нових членів в році, призначено загальну суму $3,400, які мають бути розділені на 15 нагород — виграшів. Квоти нових членів розділить організаційний відділ на поодинокі Відділи і ці Відділи про такий приділ квоти повідомить окремими листами.

В дальшому головний організатор Степан Гавриш запропонував такі акції:

Придбати трьох обласних організаторів для ЗСА та двох для Канади.

Заанґажувати постійних організаторів, які одержували б додаткові кошти за приєднання нових членів по $8.00 за кожного, коли будуть приєднувати по 5 нових членів місячно і матимуть в році не менше, як 60 нових членів, та по $12.00 за кожного члена, коли будуть приєднувати по 10 нових членів місячно і матимуть в році не менше, як 120 нових членів.

Засновувати нові Відділи УНС при молодечих організаціях та українських церквах.

Збільшити активність в членській кампанії членів Головного Уряду.

Влаштовувати по Округах союзові свята з нагоди 100-річчя українського поселення в ЗСА і рівночасно відзначувати на цих святах піонерів і діячів УНСоюзу.

Влаштовувати секретарсько-організаторські курси по Округах, в тому два на терені Канади.

Затвердити такі самі звичайні та спеціяльні винагороди відділовим організаторам, які зобов'язували в 1975 році.

Пропаґувати Клюби Предсідників і Касирів Відділів, закликаючи їх приєднати впродовж 1976 року по 10 нових членів.

Признати бонуси по $10.00 за члена тим відділовим організаторам, які приєднають впродовж 1976 року 100 і більше нових членів.

Признати бонус в сумі $250.00 тим відділовим організаторам, які приєднають впродовж 1976 року нових членів на загальну суму $200,000 і більше.

Признати жінкам-організаторкам наступні спеціяльні нагороди за приєднання найбільшого числа нових членів із життьовим забезпеченням:

За I місце — 1 том Енциклопедії Українознавства і плякету з написом про 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення.

За II місце — Історію України проф. М. Грушевського в англ. мові і плякету 200-річчя та 100-річчя.

За III місце — книжку „Василь Стефаник" д-ра Л. Луціва, або „Лука Мишуга" ред. А. Драгана і плякету 200-річчя ЗСА та 100-річчя українського поселення.

Ввести обов'язок використання признаного за успіхи у членській кампанії безкоштовного побуту на „Союзівці" впродовж двох років, числячи від закінчення нагородженого року.

Повести кампанію серед передплатників „Свободи", які не є членами УНСоюзу, щоб вони вступали в члени УНС.

Всі ці пропозиції головного організатора Степана Гавриша затверджено одноголосно після докладного обговорення їх.

8. РІЗНЕ

На пропозицію головного організатора Степана Гавриша, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, вирішено підвищити ціну передплати „Свободи" до суми $30.00 річно. Це рішення має ввійти в силу від 1-го лютого 1976 року.

На пропозицію головного організатора Степана Гавриша, що її піддержав головний секретар Володимир Сохан, одноголосно вирішено підвищити платню обласного організатора Василя Оріховського на $50.00 місячно, тобто на $600.00 річно, починаючи від 1-го січня 1976 року.

9. ЗАКРИТТЯ НАРАД

На цьому головний предсідник Йосип Лисогір ствердив вичерпання порядку нарад і на пропозицію заступника головного предсідника д-ра Івана Флиса, що її піддержав головний секретар Володимир Сохан, закрив наради цього засідання о годині 5:30 вечором.

Володимир Сохан
головний секретар

Січневі Роковини в Торонті

Українська громада Торонта цього року відзначила свято Державности і Соборности двома імпрезами, які влаштував Комітет Українців Канади, відділ Торонто.

У 58-му річницю дня проголошення Державности і Незалежности, а саме 22-го січня, відбувся репрезентативний бенкет в Українському Домі в Торонті, при участі коло 300 осіб. На бенкеті були присутні Влад. Ізидор Борецький, протоієрей о. Боднарчук, від імени митрополита Михаїла, представники федерального, провінційного та міського уряду, посадник міста Торонта Кромбі, представники англомовних щоденників „Глоб енд Мейл" та „Торонто Стар", та президент Канадської федерації етнічної преси.

Головним промовцем був канадський сенатор Павло Юзик, промовляв англійською і українською мовами. При кінці висвітлено новий канадський фільм кінорежисера Славка Новицького з життя українських піонерів Канади.

Дня 1-го лютого в концертовій залі Месі Гол для відзначення Роковин відбулася святочна Академія. Після канадського гимну програму свята відкрив голова місцевого Відділу КУК, д-р Петро Глібович, вітаючи учасників Визвольних Змагань, представників організації та молодь зорганізовану в Пласті, СУМ-і та ОДУМ-і.

Святочну промову виголосив д-р Роман Рахманний - Олійник з Монтреалю, відомий публіцист, добрий промовець, голова українського відділу міжнародної радіопередачі „Радіо Канада". Промовець, аналізуючи 4-ий Універсал Української Центральної Ради, підкреслив факт проголошення повної релігійної та культурної автономії для національних меншостей в Українській Державі, без огляду на кошти і адміністраційні проблеми молодої держави.

Мистецька частина концерту була на високому рівні та цікава тим, що вперше в Торонті виступали разом мистці, які ще так недавно були передовими мистцями в Україні. Програму приготовила Мистецька Рада КУК відділ Торонто. Рената Бабак, недавно ще співачка Львівської Опери, співала перший раз в Торонті і зробила на слухачів дуже миле враження. Її повне мецо-сопрано, з глибокими низами, вміло контрольоване, відчуває нюанс музики. Рената Бабак виконала „Жита" — Гнатишина, „З а с у м у й Трембіто" — слова Купчинського, музика Нижанківського, „Виростеш ти сину" — слова Симоненка, музика Майбороди, та „Тихесенький вечір" — Стеценка. Твори виконані дуже музикально, з повним відчуттям змісту поезії. Публіка так сердечно її оплескувала, що співачка проспівала на додаток арію Сантуцци з опери „Кавалерія Рустікана" Масканьї і „Стоїть гора високая". При фортепіяні — Лев Баркін.

Він також акомпанював скрипалям Дані і Юрієві Мазуркевичам. Дана і Юрій Мазуркевичі вже не нові для торонтонців. Після свого дуже успішного першого концерту на весні минулого року, вони вже виступали не раз на різних українських імпрезах. Хоч тільки рік минув, як Мазуркевичі приїхали до Канади зі Совєтського Союзу, то вже працюють як викладачі музики на музичному факультеті лондонського університету в Онтаріо. Виступають по радіо і телевізії. Свою програму почали Сонатою Леклера для двох скрипок без супроводу, твір другий, ч. 3, яку виконали бездоганно технічно та музикально. Потім Юрій Мазуркевич заграв темпераментну „Чарабашку" Людкевича та захопив присутніх своїм сольо. А на закінчення скрипалі разом заграли „Наварра" Сарасате, після чого збирали бурі оплесків. Два останні твори були в супроводі фортепіяна. Мазуркевичі виїмково добре зіграні в дуетах.

Сильну змістом інсценізацію написав для свята Володимир Скорупський. П'ятеро молодих виконавців, приготовлених Володимиром Довганюком, були: Христя Яріш — Україна, Ігор Томків — княжий Воїн, Степан Ґеник - Березовський — Козак, Юрій Синишин — Січовий Стрілець, та Роман Хабурський — Кадет. Інсценізація вийшла ефектовно, виконана була гарною мовою та доброю дикцією.

На закінчення програми хор Т-ва Української Опери Канади злучений з хором Боян заспівали „Там на горах" Тритяка, та „Молитву" з опери „Запорожець за Дунаєм". Диригував Зиновій Лавришин. Хор звучить дуже добре зіспівано і здисципліновано; хорові акомпаньювала Стефанія Жовнір - Клос. Свято закінчено відспіванням українського гимну.

Оксана Б. Соколик

Пам'яті проф. д-ра В. Тучака

Дня 15-го листопада м.р. помер у шпиталі в Ню Орлінсі, Люїзіяна, св. п. д-р Василь Тучак, звичайний професор Політичних Наук у Південно - Міссісіпському університеті в Гаттієсбурґу, Місс., член Американського Товариства Політичних Наук та член Українського Товариства Професорів Американських Університетів.

Св. п. проф. д-р Василь Тучак народився 1909 р. в Ляшках Довгих, пов. Ярослав у Галичині, де його батько, також Василь, був одним із активніших місцевих суспільно - громадських, українських діячів як голова читальні „Просвіти", голова Районової молочарні та Споживчої кооперативи. Середню школу — клясичну гімназію — закінчив Покійний у Перемишлі в 1928 р., де був знаний, як один із трійки „форцуґів": Тучак-Савчак - Мащак. В 1932 р. закінчив правничі студії в університеті Яна Казимира у Львові, а опісля, відбувши вимагану практику, працював адвокатом у Луцьку на Волині, де безпосередньо перед війною його арештовано й забрано до польського концентраційного табору в Березі Картузькій. Під час окупації Волині німецькими військами, працював у тому ж самому Луцьку як правний оборонець місцевих українців перед німецьким судом.

Після переїзду до ЗСА, по Другій світовій війні, Покійний спершу працював в американському асекураційно - му рахунково - дорадчому бюрі в Ню Йорку, проводячи ще студії політичних наук у Колюмбійському університеті, які закінчив у 1954 році. Згодом, від 1958 до 1959 рр. працював на становищі асистента при Міграційному Дослідчо - Виховному Проєкті у Денвері, Колорадо, а від 1961 р. при Дослідчому Інституті для справ міграції сезонових робітників в університеті стейту Колорадо, де в 1963 р. зробив докторат з політичних наук.

Від 1963 р. св. п. Василь Тучак працював як професор (спершу як т.зв. асошіейт, потім як повний, звичайний професор) політичних наук у Південно-Міссісіпському університеті в Геттієсбурґу, Місс., до місяця червня 1975 року, коли перейшов на емеритуру. Як людина і як професор був любленим і шанованим професорами і студентами цього університету. На його похорон прибули майже всі його колишні студенти, а серед них уже деякі професори чи асистенти різних американських універстетів, і відзначуючи свою пошану до Покійного, несли на раменах домовину з його тлінними останками з похоронного заведення до авта і на цвинтарі у Віґґінсі, Місс., де його похоронено.

Покійний залишив майже закінчену більшу працю про Н. Хрущова та його період (англ. мовою), яка чекає видання. Він був великою мірою духовим провідником не тільки горстки українців, розпорошених по стейтах Міссісіпі, Алябами і Люїзіяни, але й інших слов'янських меншин цих стейтів, які часто збиралися в його хаті, особливо під час свят Різдва, Нового Року чи Воскресення Христового.

Св. п. проф. Василь Тучак осиротив дружину Анну та двох братів і три сестри в Україні, та залишив у смутку багато приятелів з різних етапів свого життя.

І. Когут

Краля Української Преси і Радіо Канади на 1976 р.

Торонто (В. Д.) — Не зважаючи на не дуже сприятливу погоду, в суботу, 21-го лютого ц. р. в Українському Домі в Торонті, відбувся успішний, вже десятий з черги Равт української Преси і Радіо. Програму равту відкрив, привітавши гостей і представників української громади, міського і провінційного урядів голова СУЖК ред. В. Дідюк.

З багатьох кандидаток, які репрезентували українські тижневики, журнали і радіомовлення, жюрі — д-р Б. Стебельський, д-р Ірина Шумська-Мороз і інж. ред. М. Селешко, враховуючи голоси учасників Равту, обрали Кралею української преси і радіо на 1976 р. Соню Гнатиків — репрезентантку тижневика „Гомін України", першою князівною Христину Яріш, репрезентантку журналу „Укр. журналіст" і другою князівною Марійку Якубів — репрезентантку журналу „Вісті Комбатанта". Краля, окрім літунського квитка, спонзорованого фірмою подорожів „Астро Травел" пп. Волошина і Грицини, одержала разом із князівними також грошові нагороди-стипендії СУЖК. Всі інші кандидатки одержали на пам'ятку цінні книжки. Підпільну пресу в Україні, символічно репрезентувала Мирося Фіґоль.

Коронацію кралі і князівен перевела минулорічна краля Наталка Рева, а голова СУЖК склав їм ґратуляції і передав стипендії та літунський квиток. Знаменитим аранжером забави була ред. Віра Кемпе. На її заклик, разом з кандидатками перед публікою виступили редактори і автори у наших часописах і радіопередачах.

У програмі вечора виступив молоденький співочий ансамбль „Марічка", що працює під керуванням Олени Глібович з фортепіяновим акомпаньяментом С. Жовнір-Клос.

Новообрана Краля подякувала за вибір і піддержку та обіцяла активно репрезентувати українську пресу і радіо на протязі 1976 р.

Щиро вітаємо нашу кралю і бажаємо їй якнайкращих успіхів!

При звуках знаменитої оркестри С. Ждана та зі заспівом співака-тенора А. Дербіша, добірна публіка провела в погідній і дружній атмосфері цю, під кожним оглядом успішну і корисну українську імпрезу.

На знімці, — вирізнені репрезентантки на Равті Української Преси і Балю Канади на 1976 р., зліва: Христина Яріш — І-ша князівна — „Український Журналіст"; Соня Гнатків — краля 1976 р. — „Гомін України"; Марійка Якубів — „Вісті Комбатанта".

Січневі Роковини в Ню Бронсвіку

Проклямація Дня Незалежности України в Ню Бронсвіку.

Українці в Сомерсет 22-го січня ц. р. відзначили День Незалежности України. Ранком в Ситі Голл у Ню Бронсвіку, Н. Дж. зібралися численні представники організацій, студентства Ратґерського університету та громадянство, які очолив місцевий Відділ УККА. Між представниками був гість з Сан Франціско отець Іван Гончарів.

Посадник Ню Бронсвіку, Річард Маліґен відчитав проклямацію Дня Незалежности України і зараз на щоглі, піднесено американський і український прапори. Голова УККА М. Яцусь подякував посадникові за відчитання проклямації а всім присутнім за участь

Н. Н.

Матвій Костишин є поет України в Америці

Св. п. Матвій Костишин, мій стрийко, народився 1888 р. в маленькім селі Деґова, коло Псар, тоді Рогатинський повіт, тепер Івано-Франківський район. Я вперше познайомився з ними, коли пізнав мою наречену — дочку його брата Олекси, Ольгу, котра вже була в Америці від 1913 року.

Ще перед Першою світовою війною Рогатинський повіт був насичений щирим українським духом; там була українська ґімназія, звідки вийшло багато українських учених, там Матвій бачив будучність України, хоча сам не мав нагоди вчитися, бо по закінченні української сільської школи мусів ще хлопцем працювати на ріллі.

В 1974 р. я особисто, на бажання Матвія, був в його селі Деґові, як теж під час 1-ої світової війни, будучи в австрійській армії при панцирних поїздах, воював в тих околицях проти російського війська, де почувався щасливим, що міг бути в цих околицях сповнених патріотизмом, як Рогатин - Ходорів, Галич - Стрий і т. п.. Я одружився з дочкою його брата Олекси, Олею, коли познайомився з нею в 1922 р. в Америці в книгарні п. Сурмача, показуючи їй пашпорт Української Держави. В той час вона мені оповідала про свого стрийка Матвія, що живе в Канаді, та що вона спроваджує його до Америки. Матвій приїхав до Канади якраз перед Першою світовою війною, де не цілих 10 літ скитався по Канаді шукаючи праці, яку тяжко було знайти. Він рішився на працю корчування лісів, і в заміну за цю роботу він ставав власником землі, в залежності від цього скільки обробить ґрунту. Збудував собі дім „лоґ кебін" і почав сіяти на полі, на маленькім кусочку землі. По 9-літнім перебуванні Оля спровадила стрийка до Америки, де я вперше з ним познайомився.

Вже тоді він писав спомини з його життя, котрі почали появлятись в канадських часописах. Від 1923 р. до часу його смерти ми бачились дуже часто. Він працював вдень при будові домів на Лонґ Айленді, а ночами писав вірші про тяжкі часи українського народу під окупацією Австрії, а відтак під Польщею і комуністичним режимом, виливаючи на папір свій біль і описуючи знущання ворогів. Він написав майже 500 віршів, котрі гарно вписував у велику протокольну книгу. Я читав майже кожний вірш і ми справляли ритм і мову.

Скінчив лише дві кляси сільської школи, дальшу науку набув з Біблії, котру переписав ручним друком і прикрасив текст рисунками барвінку, бо на нову Біблію не було гроша. Псалтир читав ночами, коло, майже, кожного покійного. Він знав його на пам'ять, він дякував у церкві, приготовляв представлення концерти в Деґові, Псарах і поблизьких околицях. В житті він мав лише один клопіт, про котрий оповідала мені моя дружина. Одного разу вона прибігла додому зі школи і скаржилась стрийкові, що учителька-полька тягнула її за волосся, тому, що вона відмовилась говорити вірш проягайлонських королів. Стрий в той час молотив і з ціпом прибіг до школи і ним погрозив: Ти не муч її твоїми польськими королями, бо видиш отой ціп! Він буде на твоїй голові". Учителька неймовірно перестрашилась. То був лиш єдиний клопіт в цілім його житті. Його зараз забрали до війська до кавалерії, де вечорами писав і читав книжки, його власну Біблію, Т. Шевченка Кобзаря, Франка і Руданського поезії. Почуваючи, що наближається війна він втік до Німеччини на підроблений пашпорт, а потім приїхав в Канаду.

В Америці Михайло замешкав в Джамейці, Н. Й. стейту. Внедовзі одружився з вдовою з родини Ставничин, в котрої було дві дочки Маруся і Оля і він їх виховував — як його власні діти. Потім він мав ще трьох синів, один помер ще в молодих літах, а два вже мають свою родину і досить добрі становища. Із них він був дуже гордий, що вони мають краще життя чим він сам.

Найбільше написав віршів, будучи на пенсії, з котрих найбільше було надрукованих в „Свободі". Один вірш „Мамі" я переклав на англійську мову і вірю, що у відповіднім часі цей вірш надрукують в англійськім виданні.

Матвій секретарював ціле своє життя у 160-ім Від. УНС і був, майже на кожній конвенції. Я з ним був на трьох конвенціях, де його представляли як поета на американській землі. Останній раз я був з ним на Детройтській Конвенції, де він я і також покійний Грабар з Джерзі Ситі і інші нашою сильною агітацією хотіли викинути комуністичного делеґати Барткова, котрий неправильно домагався брати участь в конвенції. Там же ми допомогли, видрукувавши своїм коштом вибрати Дмитра Галичина на предсідника УНС. Ми мали спільну кімнату. Вдень роздавали летючки, — а вночі хоча змучений (бо я засипляв) Матвій писав вірші.

На мої 70-літну уродини щоб мені віддячитись за допомогу він написав довгий вірш про мене, котрий задумую внедовзі подати до „Свободи".

В його віршах він оплакував незавидну долю українського Народу, його страждання під Австрією, пацифікацію в Польщі, а також переслідування в Україні під комуністичним режимом. Він мріяв про козаччину у вільній Україні.

При найближчій нагоді я поїду з родиною покійного стрийка і сповню мою обіцянку: насиплемо на стрийкову могилу не тільки землю з Тарасової могили, але й пісок з Дніпра.

Володимир Щесюк

Мистецька виставка Ярослава Сени і Романа Мороза в Чікаґо

Заходом СУА — 29 і 101-го Відділу та Т-ва Українських Інженерів відбудеться спільна мистецька виставка кераміки Ярослави Сени з Детройту і картин Романа Мороза з Чікаґо.

Ярослава Сена — довголітня членкиня і колишня голова Окружної Ради СУА своїм мистецтвом здобула признання не тільки серед українців, але й отримала першу нагороду на всеамериканській виставці „Популярна кераміка" і виставці „Мистецтво і ремесло" в Детройті і високе відзначення від асоціяції „Тавн енд Каунтрі" в Чікаґо. Бере участь на виставках у різних музеях, коледжах, університетах та бібліотеках, де своїм мистецтвом і красою українських взорів захоплює загал американської публіки. У 1974 р. відома мистецька ґалерія ЕКО в Детройті влаштовує її самостійну виставку. На цій виставці пані Сена показала взори трипільської, київсько - полтавської кераміки, а також власні керамічні форми і взори. Цим самостійним виступом Ярослава Сена виявила себе як знавець свого діла, здобувши повне признання у знавців мистецтва,

Роман Мороз — молодий, талановитий маляр — виступить вперше в українськім Чікаґо. Досі він виконав понад 200 образів, котрі знаходяться у приватних та публічних колекціях. Він реаліст, любується у краєвидах і квітах. Церкви та інші будівлі на полотні це також доказ його непересічних мистецьких здібностей.

Виставка відбувається 26, 27 і 28 березня 1976 р. в ґалерії „Леви" при 2353 Вест Чікаґо Евеню. Відкрита о год. 7:30 вечора. Вступне слово виголосить малярка Тетяна Баюк, а в музичній частині візьмуть участь: Павло Покорний — тенор, д-р Василь Трухлий — клярнет і „Червона Рута" — вокальний ансамбль.

Орися Покорна

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО
в цю **НЕДІЛЮ, 21 БЕРЕЗНЯ, о 3-ій** год. по пол.
в **ЦЕРКВІ ХРИСТИЯН БАПТИСТІВ**
відомий письменник і проповідник
ІВАН БАРЧУК
виголосить проповідь
„ЯК УВІЙТИ В ЦАРСТВО БОЖЕ"
Тому сердечно запрошуємо усіх Українців.
Вхід вільний. Адреса церкви:
151 Noble St., Greenpoint, Brooklyn, N.Y.
Пресвітер церкви — **Іван П'ятковський**

ТИМЧАСОВИЙ СЕКРЕТАРІЯТ КОНГРЕСУ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ (КУВПД) в ЗСА
влаштовує
в неділю, 21 березня 1976 р.
в залі **УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ**
(2 Схід 79-та вул. в Ню Йорку, Н. Й.)
ЧЕРГОВИЙ СТУДІЙНО-ДИСКУСІЙНИЙ СЕМІНАР
на тему:
„Песимізм, оптимізм чи реалізм у політиці?"
Доповідь на цю тему виголосить
Д-р ВАСИЛЬ І. ГРИШКО
порядком завершення дискусії над його попередньою доповіддю „Час на перегляд і час на зміни", що друкувалася в щоденнику „Свобода" та викликала жваву дискусію в пресі.
По доповіді — питання, відповіді, заключне слово.
Початок о год. 6:30 дня.
УВАГА: Наступний семінар КУВПД відбудеться в суботу, 10-го квітня в УІА з доповіддю проф. І. Л. РУДНИЦЬКОГО.

Увага! Увага!
Слухайте радіопередавання
Української Православної Церкви
(східня єпархія) в ТОРОНТО
„БЛАГОВІСНИК"
кожної суботи
від 5:30 до 6:00 год. вечора з радіостанції CHIN
на хвилі 101-FM
Ваші завваги, побажання і жертви пересилайте
на адресу:
Radio Program "BLAHOVISNYK"
c/o St. Vladimir's Cathedral
404 Bathurst St., Toronto, Ont., Canada M5T 2S6
Tel.: 366-3224

„У ПІТЬМІ НЕВОЛІ НЕСКОРЕНИЙ ДУХ..."

(Закінчення зі стор. 2-ої)

побити каменями своїх вірних синів і знову стати під руку Росії.

Не повторюючи сказаного в попередній роботі, ми лише відзначимо, що нині всі нацменшості застосуванням абсолютного політичного і господарського централізму поставлені під тотальний контроль метрополії. Націонали нині позбавлені всякого права розпоряджатись національним продуктом. Найменші прояви господарської ініціятиви, будь - яке порушення волі Центру карається безпощадною всесильною рукою диктатури. Так було нещодавно безцеремонно усунено з своїх посад Перших секретарів ЦК України і Грузії — Шелеста і Мжаванадзе. Цією безцеремонною і свавільною акцією метрополія показала, що вона поступить так же з всяким, хто посміє хоч у дрібницях відхилитися від циркуляру, поступити не так, як того бажає всесильний Центр.

При допомозі всепоглинаючого централізму Москва безконтрольно грабує своїх „рівноправних" союзників, „братні" народи союзних республік. Хто ж посміє контролювати такого хижака, котрий розпоряджається долями верховних адміністраторів республік, так як хазяїн — своїми лакеями. Понад половина національного доходу республік поступає в так званий Союзний бюджет, який повністю йде на метрополію.

Одібравши в націоналів ключі від економіки, диктатори - шовіністи прагнуть перетворити нас в безініціятивних, заляканих прижималок, перевертнів, мамелюків Росії, русифікувати наших дітей, денаціоналізувати їх ,навчити зневаги до рідної мови, презирства до рідної національної культури, традиції.

Ми тут спробуємо розібратись в тому, як вдається Росії так безцеремонно топтати націоналів і так нанахабно виступати з критикою „неоколоніялізму", який ще подекуди зберігається на інших континентах, одночасно проводячи розгнуздану політику колоніялізму не кращої якости по відношенні до своїх нацменшостей?

Перша і головна причина цього та, що громадяни СССР позбавлені елементарних свобід, які вже на початок XX століття одержало громадянство всіх цивілізованих країн світу, в тому числі від царської Росії. Держава, яка виникла на шляхах ненависти, насильства і беззаконня, позбавила своїх громадян цих елементарних прав людини — свободи слова, права на політичні і побутові організації, права на всяку діяльність неосвячену державою, обмежила і урізала свободу совісти — бо пропаганда релігії переслідується законом як кримінальний злочин, — цими заборонами міг би похизуватися лише стародавній Рим — імперія рабства.

На протязі довгих років громадянство при допомозі жорстоких репресій було привчене до покірности. Одинаків, які все ж не упокорились, держава і нині безпощадною рукою вириває із суспільства і кидає в тюрми на довгі роки і доми для божевільних, засуджуючи їх закритими політичними судами.

Чи не ясно, що при таких умовах не може виникнути організація, яка наважиться заявити, що Росія зневажає права націоналів. Якщо б вона виникла, то був би приведений в дію страшний насильницький механізм, і пси держави розірвали б всякого, хто виступав би з такою заявою. Це речі очевидні.

Та це не єдина причина такого глухого мовчання націоналів. Правляча еліта шовіністів застосовує випробувані методи демагогії, з допомогою яких розділяє націоналів, нацьковуючи їх одне на одного, а саме: несвідому частину нації на національно свідомих її представників — інтеліґенцію. Національно свідома частина націоналів позбавлена можливости пояснити обман решті нації, бо позбавлена свободи слова, організацій.

Не останню роль відіграє п'ята колона метрополії — великі маси росіян поселені в серце націоналів з метою дезорґанізації їх зсередини.

В силу вищезгаданих причин національні культури приречені на животіння, занепад і над ними насьогодні нависла реальна загроза бути витісненими російською культурою, яка пропаґується всякими можливими і неможливими засобами — радіо, телебаченням, театрами, естрадами і концертною діяльністю; це зробити неважко, бо в руках росіян знаходяться матеріяльні важілі — гроші, одібрані в націоналів по праву централізму і вони щедро платять лише тим, хто пропаґує, прославляє російську культуру.

Хай не надіється Росія, що вона буде вічно топтати гідність народів. Прийде час, прокинуться народи, прозріють і проклянуть тих, хто не навчився поважати іноплеменців. Провидіння ж, — ми віримо в це, — покарає жорстокий народ-насильник, якщо він не схаменеться, і поставить його в такі ж умови, в які він поставив підлеглі народи, обманом і підступністю, запанувавши над ними".

Петро Тарнавський...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вацтва звітуючи поінформував, що в звітовому часі відбуто 6 засідань членів Окружної Управи і одні Організаційні наради всіх Відділів Округи. Касир Іван Данківський вичерпно інформував про фінансову господарку Округи, яка є власником дому, і тому є багато справ до полагодження. Він заподав, що загальні приходи Округи виносили 3,547.36 дол. а самого ренту від рентування другого і третього поверху зібрано 2,025.00 дол. За його словами, з канцелярії Округи користають в першу чергу місцевий Відділ УККА, який має свою канцелярію, громадський Комітет 200-річчя Американської Незалежности і 100-річчя Українського поселення в Америці, місцеві Відділи УНСоюзу, а також ряд інших суспільно громадських установ. Задовження Округи за затягнену позичку в УНСоюзі становить ще 9,762.20 дол.

За Контрольну Комісію обширний звіт відчитав її голова мґр Іван Скочиляс, заявляючи, що підчас проведеної контролі знайдено всі прилоги як у касира так і секретаря в найкращому порядку і тому запропонував уділення абсолюторії з признанням для уступаючої Управи. По звітах голова президії перевів дискусію, у якій брало участь 11 осіб, заторкуючи поодинокі ділянки праці Окружного Комітету. Вичерпну відповідь дискутантам дали голова Петро Тарнавський і касир Іван Данківський.

З черги запрошено до слова заступника головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса, який коротко, але влучно поінформував зібраних про працю у всіх ділянках УНСоюзу в минулому році. Він вказав на добру фінансову господарку союзу, а як довід навів переступлення майна поза 40.000.000 долярів, згадав і про рекордове зібрання членських вкладок в минулому році, що було понад 3.000.000 долярів. Але також закликав він відділових урядовці не допустити до зменшення числа членів в Союзі. Він також заторкнув і справи Союзової Будівлі, при чому заподав циферні дані про прибутки з рентування поверхів.

Про організаційні справи коротко інформував присутніх головний організатор УНС Степан Гавриш. Він висловив ґратуляції голові Петрові Тарнавському за віддану працю для Округи, а як довід навів це, що під його керівництвом Округа придбала 342 члени забезпечених на суму 821.500 долярів. Він також висловив подяку за організаційні успіхи головному радному Іванові Одежинському за придбання в минулому році 55 членів, забезпечених на 155.000 долярів і Іванові Книгницькому за придбання 25 членів. Також Степан Гавриш поінформував про організаційні успіхи і неуспіхи в минулому році, а відтак заподав плян праці на біжучий рік. Запрошений до слова д-р Іван Скальчук в першу чергу звернув увагу на те, що Округа помимо того, що стала чемпіоном, то таки понесла втрати, які належить записати на конто інертних відділів. Щоби недопустити до дальших втрат, він закликав до більш жертвенної праці, а головно тих секретарів, які мають можність придбати більше число нових членів. Головний радний Іван Одежинський у своєму слові вказав, що на його думку організаційні невдачі були тому, що ще дальше є частина відділових урядовців, незадоволених потягненнями 28 конвенції, що відносилося і до нього, але він запевнив, що буде дальше організатором Філядельфійської Округи і до кінця березня придбає ще 25 членів.

По закінченні доповідей заступник головного предсідника д-р Флис в асисті головного організатора Степана Гавриша, головних Контролерів д-ра Богдана Гнатюка і д-ра Івана Скальчука та головного радного Івана Одежинського вручив голові Округи, під оплески присутніх понад 40 осіб на залі, почесну плякету за найбільше число приєднаних членів в 1975 році. Дякуючи за плякету Петро Тарнавський предав членам Екзекутиви 15 аплікацій нових членів, як завдаток на чемпіонство 1976 року.

Чотирнадцять осіб мали різні питання до членів Екзекутивного Комітету, в яких заторкнули ряд важливих і цікавих справ. Відповідь одержали від д-ра Івана Флиса і Степана Гавриша.

В імені Номінаційної Комісії інж. Іван Скіра заподав склад Управи Округи на 1976 рік, а зібрані одноголосно затвердили вибір в такому складі: д-р Володимир Галан і інсп. Осип Бакай — почесні голови, Петро Тарнавський — голова, о. протопресвітер Степан Біляк, інж. Іван Скіра, Федір Петрик і Ярослав Щербак — заступники голови, Лазар Івашина і Микола Пришляк — секретарі, Іван Данківський — касир, мґр Василь Колінко — референт зв'язків, Андрій Кушнір, Іван Книгницький, Михайло Луців і артист Володимир Мельник — імпрезові референти. З уряду до Екзекутиви Управи входять головні контролери д-р Богдан Гнатюк і д-р Іван Скальчук та головний радний Іван Одежинський. Членами ширшої Управи обрано таких осіб: інж. Михайло Нич, мґр Михайло Ковальчук, Михайло Хомин, Йосиф Хома, інж. Андрій Заброцький, Михайло Гаврилюк, пані Анна Козуб, Іван Бабяк, Маріян Коженьовський, д-р Андрій Шуль, Іван Васюрко і Омелян Барилка. До Контрольної Комісії обрано: мґр Іван Скочиляс — голова і на членів Михайло Мартиненко, директор Микола Тимків, Петро Щерба, Мирослав Петрів, Михайло Глова і Микола Лялюк.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2

З Літературно-Мистецького Клюбу інформують, що там в п'ятницю, 19-го березня ц. р. о год. 7:30 вечором відбудеться імпреза з циклю вечорів на пошану Тараса Шевченка п. з. „Мистецька спадщина Т. Шевченка-маляра" — в прозірках. Слово про його образотворчу діяльність виголосить К. Шонк-Русич.

РОМАН І. СМУК...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Св. п. Роман В. Смук

женер по професії, затруднений в ділянці космічних кослідів в Норт Амерікен Раквелл корпорації в Каліфорнії, помер нагло, правдоподібно на удар серця, 8-го липня 1970-го року, на 47-му році життя. Одинокий син адв. Романа і Стефанії Смуків, — в них ще є дочка Аніта, заміжня Лютер, — інж. Роман В. Смук закінчив початкову, середню і вищу освіту в Чікаґо, в місті свого народження. В 1940-му році він дістав диплом музичної консерваторії, а два роки пізніше почав студії інженерії, які одначе перервала Друга світова війна. Він зголосився добровільно до армії і відбув три роки служби у відділі військової поліції; був звільнений із авіяційної служби в 1946-му році, одержавши ряд відзначень. Негайно після закінчення війни інж. Р. Смук відновив інженерські студії в Технологічному Інституті Іллиной та закінчив їх з відзначенням в ділянці космічної інженерії. Працював спершу в компанії Дженерал Електрік, опісля в Даґлес Ейр Крефт, а вкінці в Норт Амерікен Раквелл. Працюючи над космічними кораблями, інж. Р. Смук тісно співпрацював з американськими астронавтами. Своїми власними плянами він причинився до поліпшення важних частин космічних кораблів.

Замість квітів на могилу
БЛ. П.
м-ґра Осипа Стецури
нашого Дорогого, Довголітнього і Незабутнього Товариша Праці
зложили 165.00 долярів
на Видавництво Пластового журналу „Юнак"
ПРАЦІВНИКИ ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ І В-ВА „СВОБОДИ"

ІНЖ. ЮРІЙ ЯЦІВ

народ. 22-го серпня 1901 року в Кам'янці Струмиловій, Галичина, помер ненадійно, 14-го березня 1976 року.

ПОХОРОН — в середу, 16-го березня 1976 р. о год. 8-ій з похоронного заведення Литвин і Литвин в Ірвінгтоні, Н. Дж., на цвинтар Hollywood Memorial Park в Union, N.J.

В глибокому смутку —

ОРЕСТ — брат з Родиною

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями, що 20-го лютого 1976 р. у загальному шпиталі у Львові, Західня Україна, відійшла у Вічність наша Дорога і Незабута СЕСТРА

бл. п.

АННА ЛИТВИН

Покійна, ще за життя просила, щоб її поховати у родинному селі Сухоставі, біля могили її батьків.

ПОХОРОН відбувся 22-го лютого 1976 р. при численній участі людей.

В 1946 р. помер її син Володимир, студент медицини, а 1958 р., по десятилітньому засланні у далекому Сибірі у Воркуті, помер її чоловік Василь.

Горем прибиті:
сестра: ІРЕНА з чоловіком проф. ПАВЛОМ ПЛЮВАКОМ, донькою мґр ТАТЯНОЮ і сином ПЕТРОМ у Мінеаполісі
сестра: ДОРА МОСТОВА з родиною у Вінніпеґу
Брат і Сестра на Україні
Ближча і дальша Родина в Канаді і на Україні

Просимо Приятелів і Знайомих про молитви за спокій душі Покійної.

РОДИНА

ПАРАФІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ПОКРОВИ в КЛІФТОНІ, Н. Дж.
— влаштовує —
в неділю, 21 березня 1976 р. о год. 1-ій по пол.
в ПАРАФІЯЛЬНІЙ ЗАЛІ
АКАДЕМІЮ
В ПОШАНУ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
яка розпочнеться **ПАНАХИДОЮ**
УЧАСТЬ ВЕРУТЬ:
Відкриття — С. Черненко
Святочне слово — Марія Вожаківська
Дитячий і церковний хори — диригент Симон Вожаківський
Деклямації — Діти параф. школи
Сольові виступи (Лисенка, Степового твори) — пп-ні Є. Бабенко та В. Гаращенко
Акомпаніямент — Диригент хорів

Увага! ЧЛЕНИ ОбВУА в НЮ ЙОРКУ! Увага!
Важливе повідомлення
Пп. І. Янцевич і В. Лепцан придбали модерно устаткований
„ДІМ ДЛЯ СТАРШИХ ВІКОМ"
на Статен Айленд в Ню Йорку
в якому є ще кільканадцять вільних місць, в тому також окремі кімнати для подруж. Оплата за приміщення і харч — пенсійний чек від Сошел Секюріті, з якого кожній особі виплачується 20.00 дол. місячно на особисті витрати. В захисті є постійна лікарська опіка.
Хто бажає старатися про приміщення в тому захисті, нехай найпізніше до кінця березня 1976 р. повідомить про це листом або телефоном скарбника нашого Відділу мґр. І. Винника, 5282 Post Rd., New York, N.Y. 10471, тел. 884-5819. В повідомленні слід подати також кількість осіб: сам чи з дружиною.
УПРАВА ВІДДІЛУ ОбВУА НЮ ЙОРК

Український Музичний Інститут Америки, Інк.

КОНЦЕРТИ
ЛЯРИСИ КРУПИ

В РАМЦЯХ СВЯТКУВАНЬ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ І 100-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ.
В програмі твори Моцарта, Шопена, Ревуцького, Прокофієва і Ліста.

Неділя, 4-го квітня 1976 року
Година 6-та веч.
Заля УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ
2 Схід 79-та вулиця
НЮ ЙОРК, Н. Й.

Четвер, 8-го квітня 1976 року
Година 8-ма веч.
КОНЦЕРТОВА ЗАЛЯ
PEABODY OF MUSIC
BALTIMORE Md.

Дохід призначений на потреби Українського Музичного Інституту Америки.

ВІДДІЛ УККА — НЮАРК, ІРВІНҐТОН і ОКОЛИЦІ
запрошує Громадянство на
П А Н Е Л Ь
на тему
ЕВОЛЮЦІЯ УСТРОЮ УККА В ПИТАННІ АКТИВІЗУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ
який відбудеться
в суботу, 20-го березня 1976 р.
в УНДомі в Ірвінґтоні, Н. Дж.
140 Prospect Avenue
УЧАСНИКИ:
Референт — мґр **Я. РАК**
(в заступстві перешкодженого З. Снилика)
Кореференти — ред. **ЯРОСЛАВ ГАЙВАС**, ред. мґр **РОМАН ІЛЬНИЦЬКИЙ**, і проф. д-р **ЄВГЕН ФЕДОРЕНКО**
Модератор — д-р **ТЕОДОЗІЙ КРУПА**
Початок — год. 6:30 веч.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
бл. п.
НЕСТОРА РІПЕЦЬКОГО
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
в Ню Йорку –
в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА, в неділю, 21 БЕРЕЗНЯ, о год. 12-ій вполідне і
в Торонто –
в ЦЕРКВІ СВ. МИКОЛАЯ, в понеділок, 22-го БЕРЕЗНЯ, о год. 8-ій ранку.
Про молитви просить [illegible]
[illegible]

Пам'яті інж. Михайла Мінчака

Вночі 11-го лютого ц. р. в одному із філядельфійських шпиталів по довгій і важкій недузі помер на 81-му році працьовитого життя інженер - лісник Михайло Мінчак. Це один із тих, які в 1914 р. зголосилися до Українських Січових Стрільців, щоб „визволяти братів українців із московських кайдан".

Інженер М. Мінчак народився в родині заможного селянина в селі Сілець під Дрогобичем. Геніяльний знавець українських селян Василь Стефаник називав наших селян аристократами нашого народу, які зберегли цей нарід тоді, коли наші аристократи з титулами відреклися були свого рідного кореня.

Михайло виніс із рідного дому християнські етичні засади та почуття обов'язку праці для свого народу, про який навчав його великий дрогобичанин Іван Франко. Цей обов'язок праці для українського народу здійснював Михайло Мінчак вже як учень гімназії в Драгабичі, при якій він зорганізував учнівський Пласт вже в 1912 р. та був його інструктором і провідником, не маючи допомоги від старшого громадянства, яке тоді не дуже цікавилося молодечою організацією, яку кілька літ тому в Англії започаткував був Бейден Павел. Дрогобицький Пласт вславився на Шевченківському Здвизі у Львові в 1914 році, про що сам М. Мінчак згадує у своїх споминах в реґіональному Збірнику „Дрогобиччина — земля Івана Франка".

Кілька тижнів після цього Здвигу Михайло Мінчак пішов за покликом українського проводу і зголосився в ряди Українських Січових Стрільців, де використовував своє пластове знання при вишколі стрілецьких добровольців. При УСС М. Мінчак був кмітливим і відважним провідником стрілецьких стеж під час зимової кампанії 1914-1915 рр., за що здобув срібні медалі. Пізніше, вже як старшина УСС, М. Мінчак належав до найкращих бойових старшин Леґіону УСС і командував пробойовою четою II Куреня УСС. За української влади М. Мінчак був командантом Куреня та був поранений в живіт під час нічного бою з польським батальйоном, яким проводив син власника найвищої кам'яниці в тодішньому Львові — капітан Штарк. Про цей бій, в якому згинув капітан Штарк, і в якому важко поранено поручника Мінчака, писав львівський польський щоденник „Вєк Нови", хвалячи бравурність УСС під командою М. Мінчака.

Після програної війни М. Мінчак взявся студіювати в Празі те, що як колишній пластун найбільше любив — лісництво. Студії скінчив з відзначенням. Не дістав праці на рідних землях, поляки приділили його були до праці в Міністерстві рільництва, а пізніше дали йому пост надлісничого, але на польських землях. Тільки за німецької окупації М. Мінчак міг працювати в надлісництві в Дрогобиччині, та це тривало навіть не три роки.

Відтак прийшла еміграція до Німеччини, а згодом і до ЗСА, де Михайло Мінчак працював як рисівник, аж до переходу на емеритуру. В життьовій праці завжди підтримувала його дружина Осипа з Бориславських. Цю підтримку найкраще видко було в останніх місяцях життя покійного Михайла, який важко нездужав і був вповні немічним.

Численна громада з членів родини, приятелів і знайомих зібралася в похоронному заведенні Насевичів у Філядельфії, щоб віддати останню прислугу покійному поручникові УСС — інженерові Михайлові Мінчакові та вислухати Панахиди, яку відправляли о. монсеньйор Роберт Москаль, о. радник Тома Бариляк і о. Тома Саюк. Зворушливу промову виголосив голова Братства УСС поручник Іван Поритко. Він давнім козацьким звичаєм прикрив груди спочилого червоною китайкою. Похорон відбувся 14-го лютого з катедри Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Заупокійну Службу Божу відправив о. монсеньйор Володимир Паска, який виголосив проповідь про Покійного. Похоронні Богослужби відбулися на цвинтарі Факс Чейз. На гріб в гостинній американській землі посипалися і грудки рідної української землі.

На тризні, в Сестер Василіянок на Факс Чейзі, промовляв приятель Покійного інженер Зубаль, який підкреслював чистоту характеру інженера М. Мінчака та його глибокий патріотизм.

Л. Луців

З діяльности Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку

ВІЗАНТІЙСЬКИЙ СТИЛЬ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

У продовженні доповідей про українське мистецтво, в п'ятницю 2-го січня ц.р. в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку, Богдан Певний виголосив доповідь про візантійський стиль в мистецтві Київської Держави, а Любомир Вороневич висвітлював прозірки небуденної краси і вартости. Перша доповідь про „Початки Мистецтва в Україні" відбулася в Л-М Клюбі 4-го квітня 1975 року із серії „З історії українського мистецтва в прозірках". Дальші частини цієї серії приготують обидва автори для одного з дальших вечорів ЛМК-бу.

У доповіді автор подав точно й вичерпно всі зразки і деталі візантійського будівництва, іконопису, мозаїки, фрескового малярства, різби й емалії, що ними прикрашували тодішні мистці храми Божі. Всі постаті святих, розмальовані на стінах церков, є більші розміром від людей, бо такими вони є в небі. Мозаїку візантійське мистецтво запозичило з Італії, а з нього користувались й мистці давньої Київської Держави в соборі св. Софії та інших церквах. Витворилось також багате мініятюрне мистецтво, що ним прикрашували церковні книги. Найслабшим родом мистецтва було фіґуральна різба. Всі ті скарби давнього нашого мистецтва показували кольорові пре-гарні прозірки продукції обидвох авторів. Присутні любувались церквою св. Софії в Києві, Печерською Лаврою. Михайлівським Собором, що його московські окупанти зовсім знищили, що й залишиться назавжди ганебним злочином большевицьких ненависників проти загальної, людської культури. Цей собор мав чудові фрески, а збереглося лише Благовіщення і кілька мозаїк перехованих у св. Софії.

Багато інших мистецьких цінностей висвітлено на тому вечорі: всілякі мистецькі прикраси із золота, емалії, золоті тризуби на монетах Володимира Великого і Ярослава Мудрого тощо. У доповіді згадано також і визначних наших тодішніх мистців, як Дмитра Солунського, а головно Аліпія Печерського, що його сміло можна назвати українським Леонардо.

Вечір був дуже вартісний історично-науковий, і побажати б всім нашим установам, товариствам і клюбам, щоби вони запізнали своїх членів з мистецькими цінностями нашої історичної минувшини. Такі вечори з такими доповідями підносять українську самопевність і гордість за наше минуле з великою користю для власного знання.

„НАЗАР СТОДОЛЯ" опера в 3-ох діях К. Данькевича на платівках

Під такою назвою відбувся в Літературно - Мистецькім Клюбі в п'ятницю 9-го січня музично-вокальний вечір під керівництвом маестра Теодора Терен-Юськова, що демонстрував з платівок нову оперу Данкевича за однойменною драмою Тараса Шевченка, та подав всі пояснення до цієї опери.

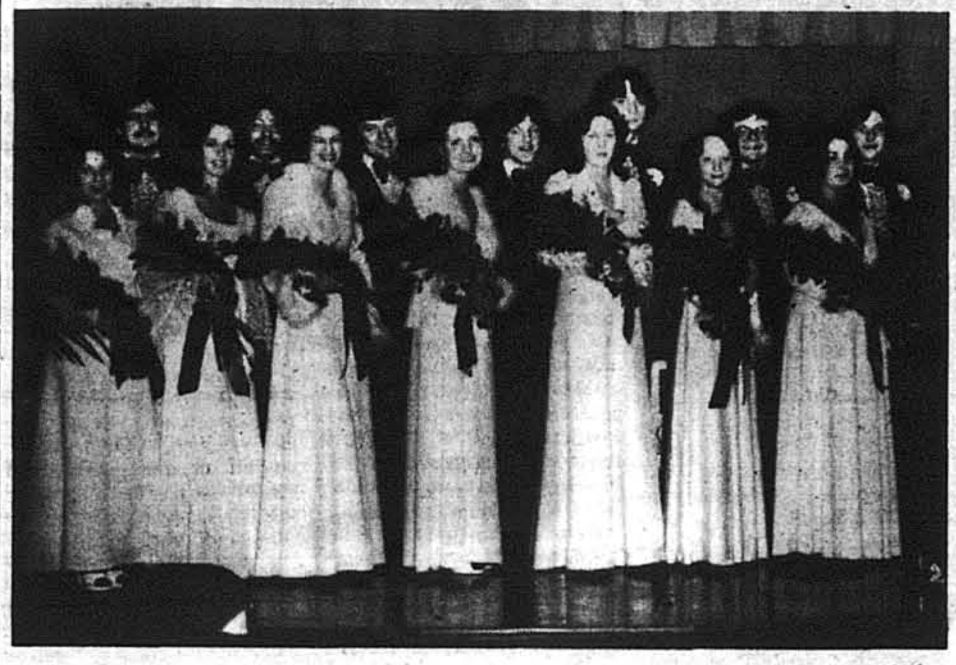
Маестро Терен-Юськів на вступі своїх музичних пояснень зупинився над автором опери композитором К. Данкевичем, якому проминуло 70 літ життя, а який ще й тепер є активним і плодовитим композитором, що створив великі музичні речі — опери, симфонії, балети, ораторії. Це великий різнородний музичний талант. У своєму музичному дорібку, він має досі понад 170 музичних творів і є оправдана надія, що їх буде більше.

Сама опера „Назар Стодоля" спирається на драмі Т. Шевченка під такою назвою, музично — поєднаний, героїзм з лірикою. Співали київські оперові співаки: сопрано — Галя Рабченко, меццо-сопрано — Ляриса Руденко, тенор — Н. Гура, бас — Чулюк-Заграй. Перед музичною ілюстрацією маестро Степан Крижанівський пригадав присутнім лібретто драми, акцію і всі дієві особи, що в ній виступають.

Опера починається дуже гарною мелодійною увертюрою, після чого йде акція першої дії. Перша дія на платівці триває 35 мінут, друга — 20 мінут, третя — 51 мінут — разом майже 2 години. Найкращі арії — це колядки, музика до балету і дует Галі з Назарем.

Б.Б.

Приємне з корисним

Дебютантки на „Вечерницях Допомогової Секції" у Боффало Н.Й. 7 лютого 1976 р. Зліва: Ліля Опанашук і Андрій Пришляк, Розана Іскало і Борис Лоза, Муся Пришляк і Юрій Шипайло, Ляриса Волошенюк і Андрій Стасюк, Діяна Біла і Гнат Печончик, Сяся Ортинська і Степан Шишка, Оля Войчак і Юрій Норка.

Від ряду років субота на початку місяця лютого буває центром уваги всього — можна сказати — українського громадянства Боффало й околиці. В таку то суботу Допомогова Секція при місцевому Відділі УККА влаштовує вечорниці з дебютом все нового й нового припливу доростаючих дівчат. Правда, дебютанток в Боффало не буває багато. Рідко їх кількість переступає число 10. Вважаємо однак, що їх може бути куди більше, коли б всі батьки подбали про те, щоб їх доростаючі доні входили в товариське життя саме через той поріг, що його ми звикли звати дебютом. Вечорниці з презентацією дебютанток дають цим дебютанткам (а попри них і їхнім партнерам) можливість стати повноправними членами громади. Супроти цього гідним великої похвали є впроваджений в Боффало звичай сторення в карнавалому часі відповідної плятформи, на якій може представитися громаді доростаюча молодь.

Але перейдемо до конкретного предмету нашого допису — до Вечерниць з презентацією дебютанток, що їх Допомогова Секція УККА влаштувала в цьому році. Вечерниці відбулися 7-го лютого в залі української православної парохії при 200 Комо Парк в Чіктоваґо. Що можна сказати про ці вечерниці? Око кожного об'єктивного обсерватора запримітило, що пройшли вони в приємній, культурній атмосфері, і ця атмосфера творила першорядне тло для переведення презентації дебютанток. А може перепроваджений з шиком дебют вплинув відповідно на атмосферу вечерниць? Хто його знає!

Презентацією дебютанток зайнялася (як і в попередніх роках) Ірина Лаврівська. Дебютанток цим разом було сім. Нашим завданням є представити їх ширшому еміґрантському загалові. Робимо це за допомогою світлини, на якій видно також і партнерів дебютанток.

До позему, на якому відбувалися вечерниці, причинилися всі — і оркестра Михайла Телюка, і запрошений з Торонта соліст Антін Дербіш, і гості разом з дебютантками, і — очевидно - цілий штаб людей, які подбали про те, щоб все було і приємним, і корисним. Ось їх імена — пані: Оксана Бережницька (голова Допомогової Секції), Олена Морозевич, Ліда Стасюк, Анна Небожук, Параска Сметанюк, Анна Ганицька, Марія Мандзій, Софія Мандзій, Софія Безушко, Анастасія Козій, Марія Грубяк, Ірина Шинаровська, Ольга Кілко, Анастасія Кучер, Ярослава Дерґак; панове: мґр Петро Пуцак, Терентій Кучер, Микита Осташук, Ярослав Гулик, Михайло Мохнач, інж. Роман Щуровський, проф. Олександер Бережницький, Петро Дарійчук, Ярослав Пришляк, Ілько Новіцький, Михайло Вішка, Іван Значко, Євген Саржинський.

Назвали ми імпрезу „Приємне з корисним". Не легко є розділити ці два поняття, бо все, що було приємним — було й корисним (в духовій площині). Навіть, коли відділити чисто матеріяльний аспект справи, то придбані шляхом Вечерниць гроші (приблизно 2.000 дол.) дадуть задоволення багатьом потребуючим нашим землякам — розкиненим по світі, бо нести допомогу таким людям є основним завданням Допомогової Секції Боффало.

Своє завдання Допомогова Секція виконує від 1952-го року і за цей час виплатила допомог на приблизну суму 60.00 долярів.

М. Лоза

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 21-го БЕРЕЗНЯ 1976 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. о год. 10:30 р. в залі Укр. Правосл. Церкви при 635 Врод вул. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Гр. Клименко, секр.

СУБОТА, 27-го БЕРЕЗНЯ 1976 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні звичайні загальні збори Т-ва „Верховина" 184 Відд. у приміщенні Пластового Дому, 144 Друга Авеню, на 1-му поверсі, в 3-ій год. по пол. На порядку нарад: звіти урядників, К. Комісії, вибір урядників і К. Комісії на 1976 р. та організаційні справи. — Полк. П. Содоль-Зілинський, предс., В. Ластовецький, секр.

ДО ВИНАЙМУ

Greenpoint — Brooklyn, N.Y.
4 КІМ. АПАРТАМЕНТ
Свіжо помальовано, піч і холодільня, добре сусідство, $130.00 на місяць.
68 Sutton Street
Greenpoint, Brooklyn, N.Y.
Зайдіть до Mrs. Jacobs or Mr. Philips.
Call (212) 928-6033

FEMALE

HOUSEKEEPER
in New Jersey.
Sleep in — Salary good.
Call (212) 371-0700
Mr. O. Powell

REAL ESTATE

ХОЧЕТЕ ПРОДАТИ АБО КУПИТИ
БУДИНОК, БІЗНЕС, ЗЕМЛЮ
звертайтеся до
УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ
GEMINI REAL ESTATE CO.
98 — Second Avenue
New York, N.Y. Tel.: 477-6400

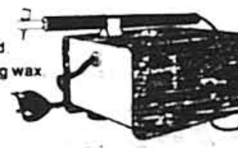
FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами
в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available through out the Metropolitan Area.

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-2475
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Тел.: 674-3630
Директор ЙОСИФ СЕНКОВСЬКИЙ
Завідує влаштуванням похоронів в каплицях, положених в кожнім районі міста. Похорони по мінімальних цінах.

Електрично-огріване перо (Кістка) для прикрашування писанок

- Slim, easy to hold handle
- Interchangeable tips, fine, medium, broad
- Constant heat provides for smooth flowing wax

Price per unit with medium tip $29.00
Additional tips each. $4.00

Electric Stylus for Pysanka Decoration
Kraus/LeFevreStudioInc. 550 EAST MAIN STREET ROCHESTER NEW YORK 14604

Тел.: (201) 246-0549 (Office & residence)
або (201) 469-6288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник Ю. Безсонів

- Авторизовані репрезентанти, виконавці гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні.
- Приймаємо замовлення й ставимо гранітні й марморові пам'ятники, мавзолеї, статуї, рівнож у бронзі, огорожі й лави на всіх цвинтарях.

Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873
(напроти „Українського Села", у віддалі 8-ох хвилин від Церкви-Пам'ятника).
Mailing Address:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
„Самопоміч" в Ню Йорку
ПОЗИЧКИ
— на низькі відсотки, до сплати в догідних, місячних ратах:

- НА АВТА
- НА ХАТНЄ УСТАТКУВАННЯ
- НА ТОРГОВЕЛЬНІ І ПРОМИСЛОВІ ПІДПРИЄМСТВА
- НА ВСЯКІ ПОТРЕБИ ЩОДЕННОГО ЖИТТЯ
- СТУДЕНТСЬКІ ПОЗИЧКИ — до сплати по закінченні студій
- ПОЗИЧКИ під застав реальностей (МОРҐЕДЖІ) — на закупно і будову домів

SELF RELIANCE (N.Y.) FEDERAL CREDIT UNION
108 Second Avenue New York, N.Y. 10003
Tel.: (212) 473-7310

НЕМА ТО ЯК НА СОЮЗІВЦІ!
ОСЕЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
Найкраще місце відпочинку і вакацій в Кетскильських горах
біля м. КЕРГОНКСОН, Н. Й.
Замовляйте місця завчасу на:
КІМНАТИ — на НЕЗРІВНЯННИЙ вакаційний побут на Союзівці
Гірська природа, відновлені кімнати, домашня кухня, 7 тенісових кортів, відбиванкові площі, олімпійського розміру басейн, мистецькі і розвагові імпрези, забави та багато інших удогіднень.
Дитячий Табір
Діти у віці 7-11 р., який триватиме:
для ДІВЧАТ — від 26 червня до 17 липня 1976 р.
для ХЛОПЦІВ — від 17-го липня до 7 серпня 1976 р.
Тенісовий Табір
ХЛОПЦІ і ДІВЧАТА (12-18 рр.)
від 19-30 червня 1976 р.
від 8-го до 28 СЕРПНЯ 1976 р.
Курси Українознавства
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
Замовлення висилати:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Тел. (914) 626-5641

Український Народний Союз
ПРОГОЛОШУЄ
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ потребуючим студентам на академічний рік 1976-77

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних університетів і каледжів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити до 31-го березня 1976 року на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, Ч. 7447 Справа оборони Опару

Насамперед ти кажеш мені, Тарзане, що мої вояки не здібні боронити себе проти ворога, який прийде...

Після того ти приходиш з допомогою до Опару, погано вивінованого...

Якщо ти поставишся до мене з довір'ям, Ля, то я запевняю тебе, що не буде проливу крови у цих мурах...

Ти, жрекине Ля, мусиш доручити своїм людям, щоб вони не ставили спротиву, як прийде стежа...